

Sorszám: VII.

Tárgy: Mezőberény Város Kulturális koncepció 2015- 2020. elfogadása
Előterjesztő: Körösi Mihály Humánügyi Bizottság elnök
Készítette: Olejné Mertz Judit referens
Véleményező Bizottság: Humánügyi Bizottság
Ügyrendi, Jogi- Közbiztonsági és Esélyegyenlőségi Bizottság
Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Tervezett döntés: Határozat
Döntés: Egyszerű többségi nyílt szavazás

Előterjesztés
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2015. március 30-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Mezőberény Város Képviselő-testülete a Mezőberény Város Kulturális koncepció 2015-2020. elkészítésével kapcsolatban a 2014. december ülésén az alábbi határozatot hozta:

421/2014.(XII.01.) sz. határozat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete Mezőberény Város Nemzetközi Kapcsolatok Koncepció, Mezőberény Város Kulturális Koncepció, Mezőberény Város Ifjúsági Koncepció, Mezőberény Város Sport Koncepció dokumentumokat a módosítások elfogadásáig érvényben tartja.

Felelős: Siklósi István elnök

Határidő: 2015. december 31.

A Kulturális koncepciót az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ elkészítette, aktualizálta. A fentiek alapján az alábbi határozatot javaslom elfogadásra.

Határozati javaslat:

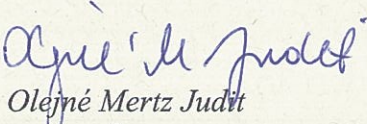
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a Mezőberény Város Kulturális koncepció 2015-2020. dokumentumot elfogadja.

Felelős: Siklósi István polgármester

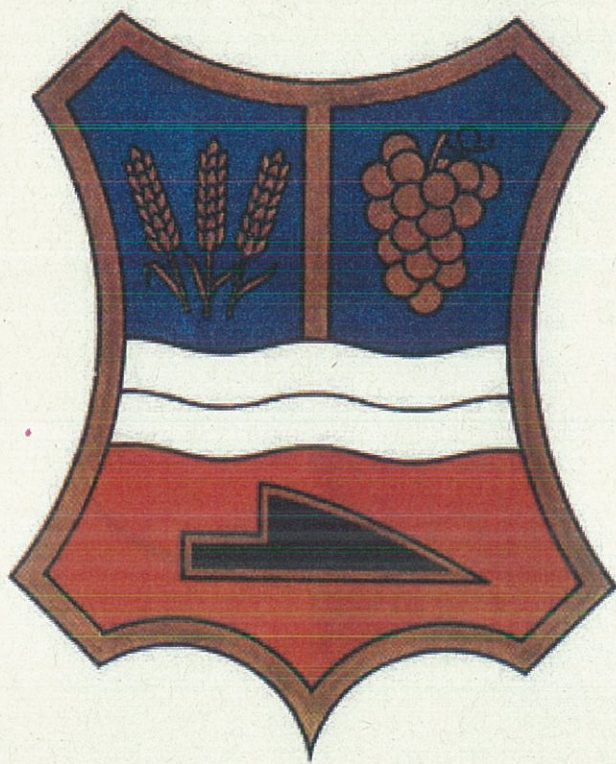
Körösi Mihály Humánügyi Bizottság elnök

Határidő: 2015. március 30.

Mezőberény, 2015.március 20.

Olejné Mertz Judit
referens

MEZŐBERÉNY VÁROS

KULTURÁLIS KONCEPCIÓJA

2015-2020

TARTALOM

1.	Bevezetés	4
2.	A kulturális koncepció célja	7
3.	Helyzetelemzés	8
3.1.	A városról	8
3.2.	Demográfiai helyzet	8
3.3.	A munka világa	11
3.4.	Új elemek a foglalkoztatásban	12
3.4.1.	Önkéntesség	12
3.4.2.	Közösségi szolgálat	12
3.4.3.	Kulturális közmunkaprogram	13
4.	Intézmények és a kulturális élet szereplői	13
4.1.	Önkormányzati intézmények	13
4.2.	Egyéb fenntartású intézmények	14
4.3.	Civil szervezetek a városban	15
4.4.	Egyházak	25
4.5.	Helyi médiák	26
5.	Helyi kulturális értékek	27
5.1.	Városi rendezvények	27
5.2.	Elismerések, kitüntetések	28
5.3.	Települési értéktár	28
5.4.	Mezőberényi Amatőr Művésztelep	29
5.5.	Magángyűjtemények	29
5.6.	Adományok	29
5.7.	Műemlékek, műemlék jellegű épületek	30
5.8.	Szobrok, emléktáblák, emlékművek	30
5.9.	Természeti értékek	30
5.10.	Testvérvárosi kapcsolatok	31
5.11.	Városi rendezvényterv	31
5.12.	Turizmus	32
6.	Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ tevékenysége	32
6.1.	Az intézmény alaptevékenységét szabályozó jogszabályok	32
6.2.	Az intézmény alaptevékenységei szakfeladat szerinti besorolásban	33

6.3.	Pályázati aktivitás	34
6.4.	Működési feltételek, szakmai tevékenység	35
6.5.	Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ SWOT elemzése	38
7.	Összegző megállapítások	40
8.	Mezőberény város kulturális feladatai és lehetőségei	41
9.	A közművelődés finanszírozás alapelvei	42
10.	Javaslatok Mezőberény város kulturális feladatai ellátására és lehetőségeinek kihasználására a 2015-2019 időszakban	42
11.	Mellékletek	45

„A kultúra közkincs, amelyből mindenkinek joga van annyit meríteni, amennyivel lelki szükségletét kielégíteni képes. Ez a közkincs a jólét egyedüli és legbiztosabb forrása, amelyeket az embertől elvenni nem lehet. ...”

(Bonyhai Mihály: *Mezőberény monográfiája 1933.*)

1. Bevezetés

A közművelődést a magyar kulturális kormányzat olyan személyiség-, közösség- és társadalomfejlesztő programnak tekinti, amely a polgárok aktív közösségi művelődésén alapul.

A magyar közművelődés ma is egy a nemzet jövőjével, mert a közművelődésben a kultúra épít nemzetet. A közművelődés átfogó társadalmi programja a modern Magyarország kialakulásának szerves részeként, több mint kétszáz éve jelen van az intézmények és a közösségek életében. Kultúránkat jórészt a közművelődés rendszerében tanuljuk meg, s az alkotó tevékenység jelentős része is ide kötődik. Ez a kitüntetett szerepkör a modern demokráciákban különös felelősséget ró az államra. A közfeladatok ellátásának elsőszerű letéteményeseként az állam kötelessége a társadaloméletét biztosító nagy ellátórendszerek működtetése. Minthogy a kultúra minden nagy rendszer működésére hat, a közművelődés működési feltételeinek tervszerű biztosítása jelentős részben állami feladat.

<http://www.bmknet.hu/images/pdf/kozmuvmkonceptio2012.pdf> 2015. március 13.

Magyarország Alaptörvénye szerint „vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.” „Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.”

A XI. cikk kimondja, hogy „minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez” és

„Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.”

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 2. § (1) bekezdése szerint:

A helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. 6. § A helyi önkormányzat feladatai ellátása során: a) támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt; b) erősíti a település önfenntartó képességét, feltárja lehetőségeit és hasznosítja saját erőforrásait; 13. § (1) 7. pontja szerint: A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 64. § (1) bekezdése és 76. § (1) bekezdése alapján a települési könyvtári ellátás biztosítása, a helyi közművelődési tevékenység támogatása a helyi önkormányzatok kötelező feladata. A 77. § alapján a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, e törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg, hogy a törvényben felsorolt feladatokból mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

Mezőberény Városi Képviselő-testülete a 10/1999.(IV.26.)MÖK. sz. rendelete szabályozza a helyi közművelődési tevékenység támogatását.

A kultúra nem statikus jelenség: az adott társadalom fejlettsége, berendezkedése, objektív valósághoz való viszonya, s mindennek a folyamatos változása befolyásolta az emberiség mindenkori kultúráját.

Az UNESCO 1982-es párizsi határozata szerint a kultúra azoknak a különböző lelki, anyagi, értelmi és érzelmi sajátosságoknak az összessége, amelyek egy társadalmat, vagy társadalmi csoportot jellemeznek. A fogalom nem csak a művészeteket, a tudományokat foglalja magába, hanem az életmódokat is, az ember alapvető jogait, az értékek, a hagyományok és hitek rendszerét.

Esetünkben a kultúra egységes és tág értelmezését célszerű használni. A tág értelmezés feltételezi, hogy az úgynevezett magas kultúra jelenségeit és a mindennapi élet jelenségeit is idetartozónak tekintjük.

A kultúrának ezt a tág és egységes értelmezését Józsa Péter az alábbiak szerint fogalmazta meg: „a kultúra mindazon ismeretek, értékek, reflexek, viselkedési modellek és sémák, szokások és hiedelmek összessége, melyeket az egyén az őt felnevelő közegben, a szocializáció során részint megfigyelhető, részint észrevétlen módon elsajátít.”

Forrás: http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.fk.jgytf.uszeged.hu%2Ftanszek%2Fkozmuvt%2Fwp%2Fwpcontent%2Fsegedanyag%2Ft_molnar_gizella%2Fsegedanyag%2FA%2520kultura%2520fogalma%2520es%2520ertelmezesei.doc&ei=LtD2VKe7EoLQygOFxoDoBw&usg=AFQjCNGGpenSfZMgOVrEcySxmcS7_qjg&sig2=3IKlev0lrYv9lkMOD5fg&bvm=bv.87519884,d.bGQ 2015. március 4.

A kultúra fogalmaként a fentiek szerint egy dinamikus, komplex rendszert feltételezünk, amelybe az esztétikai alkotások éppúgy beletartoznak, mint a mindennapi viselkedéskultúra.

A kultúra szerepe fontos a társadalmi integrációban, a gyakorlat intézményesítésében és az egyének együttműködésében, az emberek személyi fejlődésében, önállóságának kibontakozásában, készségeinek, jártasságainak, képességeinek és ismereteinek gyarapodásában, az életmód minőségének fokozásában.

Közművelődés a kulturális szféra azon ágazata, ezen belül intézményrendszere, amely az aktív közösségi művelődést és a kulturális javak, szolgáltatások közvetítését végzi. Állami, önkormányzati és más forrásokból, általános és specifikus jogszabályok alapján működik. E fogalom tartalma továbbá az egyének és közösségek művelődés aktivitását felkeltő, segítő feltétel és tevékenységrendszer, amely lehetőséget nyújt az önművelésre, a civil önszerveződésre, a közösségi művelődésre, az egész életen át tartó és az élet minden dimenziójára kiterjedő művelődésre.

A közművelődés így olyan ön- és társadalomfejlesztő tevékenységrendszer, amelyben a művelődésszervezés, felnőttoktatás, kultúraközvetítés végső célja és tartalma az életminőség javítása és a humán erőforrás fejlesztése.

Lényeges *tartalmi jegye* aktív és alkotó jellege. Akkor beszélhetünk *közművelődésről*,

ha a múltban és a jelenben létrehozott művelődési értékek *a lakosság tömegeinek birtokába* kerülnek, az életmód szerves részévé válnak; ha maga az elsajátítási folyamat alapvetően *aktív, alkotó és közösségi tartalmú*.

Művelődésszervezés az egyének, a társadalmi rétegek, csoportok művelődését segítő szakmai tevékenység. Alapfeladata a célközönség értékei és érdekei szerinti és ezeket a szolgáltató értékrendjének megfelelően fejleszteni kívánó művelődési tartalmak és formák szervezése; figyelemmel a társadalmi együttélés normáira. Célja az iskolarendszeren kívül megvalósuló, általános és szakmai ismeretek átadása, a személyiség és a közösségi cselekvés fejlesztése, a rekreáció elősegítése, az egyéni és közösségi alkotótevékenység támogatása és fejlesztése, személyes bemutatkozási lehetőségének megteremtése. A művelődésszervezés olyan szakma, olyan kulturális foglalkozás, amely a fenti tevékenységek megvalósítását szolgálja. Segíti az értékek megőrzését, közvetítését; a művelődési szükségletek alapján, az egyének és az egyes társadalmi csoportok érdekei és érdeklődése szerint látva el a feladatát.

Közművelődési alapellátás az állam és az önkormányzatok által biztosított személyi, infrastrukturális és pénzügyi feltételrendszer olyan minimuma, amely lehetővé teszi az állampolgárok számára az aktív, közösségi művelődési tevékenység gyakorlását. Az alapellátás része a megfelelő épület vagy helyiség-együttes, a tevékenységet segítő közművelődési szakember, a szükséges műszaki technikai eszközök, berendezések, felszerelések, valamint a megfelelő költségvetési fedezet.

Hagyomány tradíció; általános értelemben a társadalom életében történelmileg kialakult és nemzedékről nemzedékre szálló, közösségben tovább élő (tudatosan ápolt), tartósan uralkodó nézetek, szokások összessége, ízlés, felfogás illetve szellemi örökség.

Néphagyomány a paraszti társadalom, azt ilyen értelemben vett nép körében élő (szóbeli) kulturális örökség; a történelmileg főlhalmozódott tradíció. Lényeges a szociális meghatározottsága: milyen társadalmi csoportok hozzák létre és tartják meg (életkori és foglalkozási csoportok; lokalitások, pl. tanya, falu, város, városrész).

A szakmai fogalmak, kifejezések a Közművelődési fogalomtár meghatározása szerint értelmezve használjuk.

Forrás: http://www.erikanet.hu/system/adatbazis_fajl.php?fajl_id=92943&meret=5 2015. március 13.

Közösségi színtér: a helyi lakosság rendszeres vagy alkalmi közművelődési tevékenységének, a lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása érdekében önkormányzati fenntartásban, önkormányzatok társulásában, vagy közművelődési megállapodás alapján működtetett, erre a célra alkalmassá tett és üzemeltetett, adott helyen rendszeresen működő intézmény vagy egyéb jogállású létesítmény (helyiség-együttes, épület).

Közművelődési intézmény: a lakosság közösségi közművelődési tevékenységéhez erre a célra alapított, fenntartott, működtetett, megfelelő szakmai, személyi, infrastrukturális feltételekkel és alapító okirattal rendelkező költségvetési szerv vagy egyéb fenntartású intézmény.

Könyvtár: bizonyos szempontok szerint összeválogatott, megőrzésre és olvasásra szánt rendezett dokumentumgyűjtemény.

Forrás: <http://www2.akg.hu/info/erettsegi/szobeli/19.html> 2015. március 13.

A kulturális törvényben meghatározott könyvtári dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését és használatát biztosító szervezet.

Nyilvános könyvtári ellátás: a nyilvános könyvtárak által nyújtott szolgáltatások és az e szolgáltatások nyújtását elősegítő központi szolgáltatások összessége, amelyek biztosítják az állampolgár számára az információkhoz való szabad hozzáférést.

Muzeális intézmény: múzeum, a közérdekű muzeális gyűjtemény és a közérdekű muzeális kiállítóhely.

Non-profit szervezetek: (egyesületek, alapítványok, stb.) biztosítják a társadalmi önszerveződés és érdekérvényesítés kereteit, alkalmat adnak a kisebb-nagyobb társadalmi csoportok különleges igényeinek megfelelő szolgáltatások kifejlesztésére, a nem profitcélú társadalmi innovációra és a társadalmi problémák közösségi (de nem állami) kezelésére.

A település kulturális élete: azon művelődési tevékenységek, rendezvények, események, folyamatok összessége, a közművelődés intézményrendszere, és egyéb közösségi szervezetek, amelyek alkalmat kínálnak a város polgárainak az öntevékeny művelődésre, a kulturált szórakozásra és a szabadidő hasznos eltöltésére.

Szakmai fogalmak, kifejezések a Mezőberény Város Kulturális Koncepciója alapján:

Forrás: <http://www.mezobereny.hu/adattar/PMH/kulturalis-koncepcio-627718.pdf> 2015. március 13.

2. A kulturális koncepció célja

A helyzetelemzésből kiindulva, az aktuális igényeket figyelembe véve, a szakpolitika hosszú távú, átfogó céljainak megfelelően megfogalmazni a Mezőberény város kulturális területen elérendőnek ítélt középtávú célkitűzéseit, amelyben megfogalmazódnak a szakmai, közösségi feladatok helyi kulturális élet fejlődésének biztosítására.

A jogszabályokban előírtak szerint figyelembe kell venni a helyi társadalom művelődési igényeit, meg kell határozni a támogatandó (kötelező és nem kötelező) tevékenységek körét, a prioritásokat, a szakmai és finanszírozási alapelveket.

Fel kell tárni a kultúra finanszírozásának módját, újszerű forrásteremtési lehetőségeit különös tekintettel Mezőberény nemzetiégi szervezeteire, aktív civil szférájára és testvérvárosi kapcsolataira.

2012-ben „A magyar közművelődés szakpolitikai koncepciója” címmel jelent meg a szakterület átfogó céljait, feladatait 2020-ig meghatározó dokumentum.

A koncepció kiemelt területei:

1. közművelődés és felnőttképzés,
2. a közösségi művelődés,

3. a kulturális vidékfejlesztés,
4. határon túli magyar kultúra,
5. a kulturális örökség digitalizálása,
6. a közoktatással való szoros együttműködés,
7. a hagyományápolás és
8. a magyar nyelv ügye.

3. Helyzetelemzés

3.1 A városról

Mezőberény Békés megyében az Alföld dél-keleti, a közép-békési régió északi részén, a Szegedet Debrecennel összekötő 47-es számú főút és a 120-as számú Budapest –Szolnok – Békéscsaba – Lőkösháza vasúti fővonal mentén fekszik.

A régészeti leletek szerint több ezer éve lakott település. A kutatások szerint a Berény szó törzsi név, talán besenyő vagy kabar. Oklevélben 1347-ben említik először a békési uradalom birtokaként. A földművelés és az állattartás volt a megélhetésük fő forrása. Az évszázadok során a település többször elnéptelenedett. Az 1720-as években Békés és Csanád megye a Harruckern család tulajdonába került. Bárá Harruckern János György nevéhez fűződik a terület tudatos benépesítése. Az első telepesek szlovákok voltak, 1723-ban, 1725-ben német telepesek 1731-ben magyar családok érkeztek.

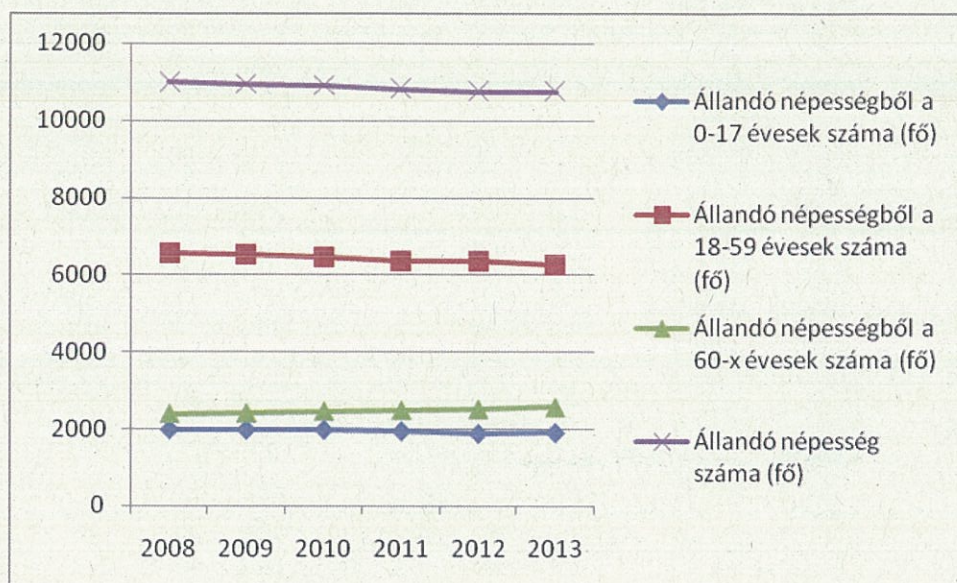
A letelepült lakosság három lakóközvetben egymástól elkülönülten helyezkedett el. Az, hogy a betelepült népcsoportok a protestáns felekezethez tartoztak a békés egymás mellett élés, egymás elfogadásának alapját képezte. A háromnyelvű népesség a XIX. század végéig szigorúan elkülönülten élt. A belterület a XVIII. század végén, a XIX. század elején nyerte el jellegzetes arculatát, ekkorra alakult ki a ma is meglévő utcahálózata. Ebben az időszakban épültek a templomok, a Wenckheim kastély. A századfordulón nyerte el a település jellegzetes kis mezővárosi arculatát. Ekkor épültek a nagyobb középületek, 1887-ben a Magyar Király Szálló, 1901-ben a Városháza, amely neoklasszicista stílusban épült. Ebben az időszakban épült több emeletes magánház, 1886-ban a katolikus templom és 1905-ben a polgári iskola.

Forrás: <http://www.mezobereny.hu/s/cikk/2/Tortenet> 2015. március 17.

Mezőberény 1989. március 1-én városi rangot kapott. 2013. január 1-től a Békési Járáshoz tartozik.

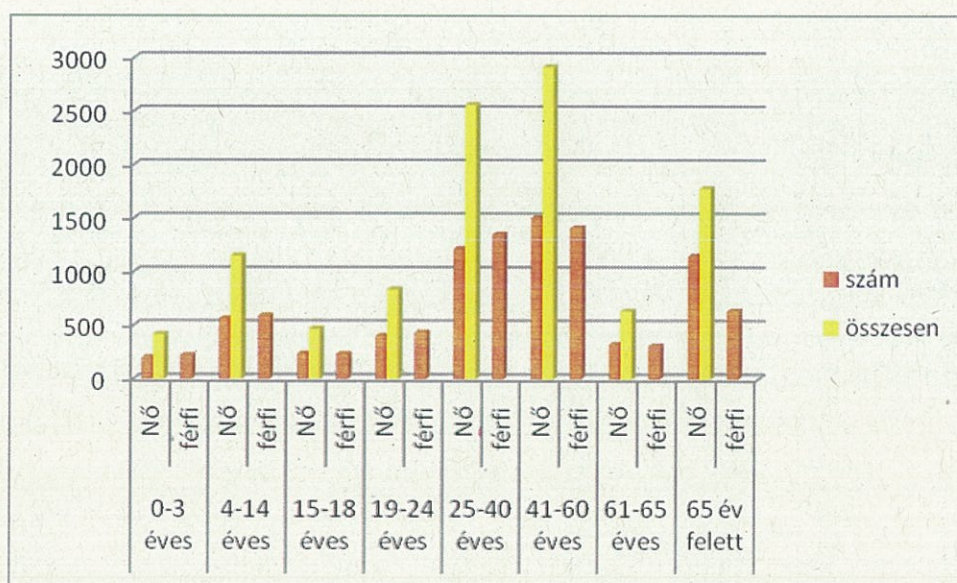
3.2 Demográfiai helyzet

Mutatók	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Állandó népességből a 0-17 évesek száma (fő)	1994	1987	1990	1951	1888	1912
Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	6556	6536	6456	6375	6349	6268
Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)	2399	2416	2465	2491	2519	2571
Állandó népesség száma (fő)	10994	10939	10911	10817	10756	10751

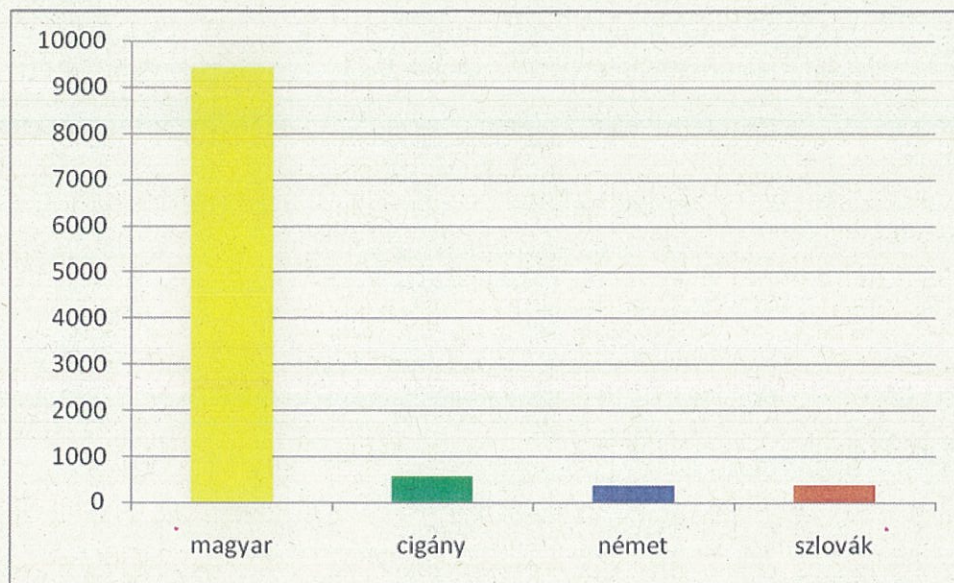

Évek óta Mezőberényben is népességsökkenéssel kell számolnunk 2008- 2013-ig 243 fővel csökkent (az állandó lakosságszám.) a természetes szaporodás és a vándorlások egyenlege alapján. A 18-59 év közöttiek száma 2008-2013-ig 288 fővel csökkent. Az *inaktív*ak száma - a fent jelzett időszakban - 172 fővel nőtt. Ez a kulturális koncepció megalkotása szempontjából nagyon fontos információ.

Népességi adatok 2015. január 22-én lekérdezhető adatok alapján:

Lakosság nemzetiségi összetétele (fő)			
magyar	cigány	német	szlovák
9428	576	369	378

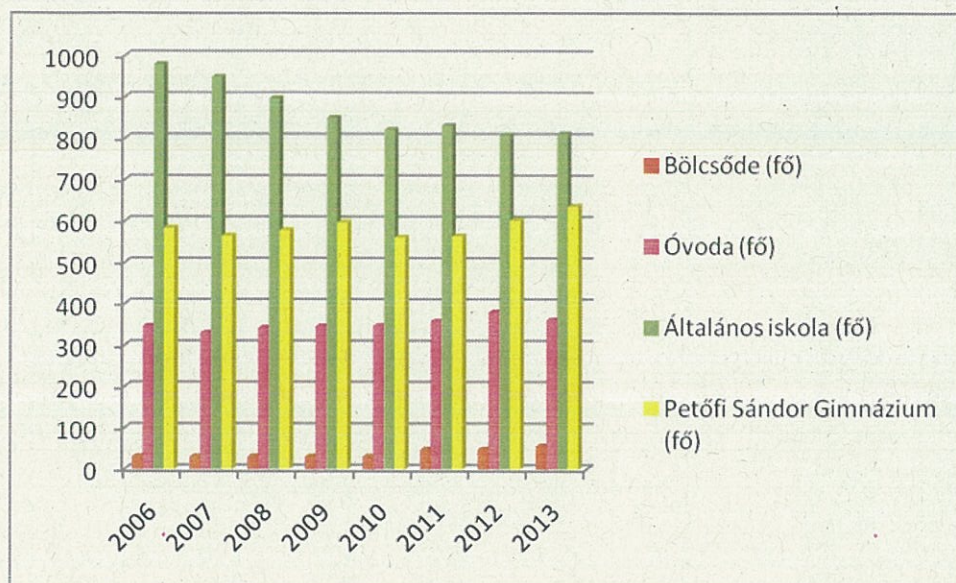

A nemzetiségek helyi létszáma a népszámlálási adatok és a választási adatok alapján becsülhető.

A közművelődésnek a lakosság kulturális szükségleteit, igényeit kell kielégíteni a maga sajátos eszközrendszerével, oly módon, hogy a különböző társadalmi csoportokhoz és korosztályokhoz tartozók megtalálják a lehetőségeiket a kulturális élet területén.

A 17 év alattiakból a város óvodáiba és az általános iskolájába járók számának, valamint a középiskola tanulói létszámának alakulása:

Mutatók	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bölcsőde (fő)	30	30	30	30	30	48	48	56
Óvoda (fő)	346	330	342	346	347	358	380	361
Általános iskola (fő)	979	949	897	850	821	831	807	811
Petőfi Sándor Gimnázium (fő)	584	565	578	597	561	564	602	636

Megfigyelhető a településen a bölcsődei beitakozásoknál, hogy a létszám emelkedett. (Valószínűleg az új bölcsőde építésének és több férőhely kialakításának köszönhető.) Az óvodák létszáma 2008-2013-ig csekély arányban 15 fővel nőtt. A középiskolások létszáma a 2008-2013 időszakban 52 fővel nőtt. Ugyanakkor az általános iskolások létszáma a fent nevezett időszakban 168 fővel csökkent.

Jelenleg egy óvodai szervezetben 5 tagóvoda, 2011-től egy evangélikus óvoda működik. 2015 tavaszán pedig a református egyház óvodája is megkezdte működését.

Az általános iskola fenntartásában is változás következett be 2012. szeptemberétől a fenntartó a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Az üzemeltetés viszont továbbra is a város feladata.

A Petőfi Sándor Gimnázium fenntartói joga 2012-ben átkerült az evangélikus egyházhoz.

3.3 A munka világa

A munkanélküliség aránya 2006-2010 közötti időszakban növekedést mutatnak. A regisztrált álláskeresők száma 2010-től, a közmunka programoknak köszönhetően csökkent. A fent említett időszakban csekély mértékben csökkent a 8. általánosnál kevesebb végzettségűek valamint a 8. általános elvégzettek száma. 2008-2013-ig nőtt 24 fővel az érettségizettek aránya.

A demográfiai adatokból és a foglalkoztatottsági tendenciákból kiolvasható, hogy Mezőberényben az elkövetkező években milyen társadalmi rétegekre kell különösen odafigyelni munkánk során.

Mutatók	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	643	703	721	1131	1018	880	813	624
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	36	42	37	45	44	45	47	41

Általános iskolai végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	219	233	262	370	361	314	303	209
Szakmunkás végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	226	248	240	414	332	272	232	195
Szakiskolai végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	13	15	17	19	24	22	14	10
Szakközépiskolai, technikai, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	129	135	137	248	230	201	191	153
Főiskolai végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	18	26	25	26	22	20	23	14
Egyetemi végzettségű nyilvántartott állás keresők száma (fő)	2	4	3	9	5	6	3	2

A munkanélküliség gondját távlatban - továbbra is - csak a munkahelyteremtés tudja megoldani.

A demográfiai adatokból és a foglalkoztatottsági tendenciákból kiolvasható, hogy Mezőberényben az elkövetkező években milyen társadalmi rétegekre (munkanélküliek, cigány lakosság) kell különösen odafigyelni munkánk során.

3.4 Új elemek a foglalkoztatásban

3.4.1 Önkéntesség

Több városi intézmény, szervezet a [2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről jogszabályban meghatározott módon](#) hivatalosan is önkénteseket fogadó munkahely. Az elmúlt két évben fokozott aktivitás érzékelhető. Ez a forma segítség az állás keresők esetében, a fiataloknak az elhelyezkedésnél, ahol a munkatapasztalat előnyt jelent, segítséget jelenthet a munkaerőpiacra jutás esetében is.

Az önkéntesek munkája pedig nagy segítség az intézményeknek, szervezeteknek, hisz a különböző képzettséggel, készséggel rendelkező emberek önként segítik egy-egy kulturális, közösségi esemény megvalósítását, részt vesznek a szervezetek napi rutinjában.

3.4.2 Közösségi szolgálat

A közösségi szolgálat az érettségi megszerzéséhez kötelező tevékenység.

A megvalósítását a következő jogszabályok rögzítik: [Nemzeti köznevelési törvény, Köznevelési törvény végrehajtási rendelet, 20/2012. EMMI rendelet \(1\) Az iskola pedagógiai programjáról, 326/2013. \(VIII. 30.\) Kormányrendelet, 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről, Nemzeti alaptanterv, Nemzeti Önkéntes Stratégia 2011-2020, Civil törvény, Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény.](#)

Az intézmények, szervezetek egyre nagyobb létszámú (helyi és a városban tanuló) középiskolást

fogadnak.

forrás: <http://www.gimnazium.mezobereny.hu/index.php/kozossegi-szolgalat>

3.4.3 Kulturális közmunkaprogram

A III. kulturális közmunkaprogram indult el 2015 márciusában. A résztvevők legalább érettségizett, esetenként közép-, felsőfokú szakképesítéssel rendelkeznek. A városban mindegyik programban közel 20 fő vett részt. A programot a Nemzeti Művelődési Intézet szervezi, esetünkben az NMI Békés Megyei Irodája koordinálja. A munkáltató az NMI. A résztvevők feladata, hogy segítsék a kulturális, közösségi feladatok szervezését, illetve tevékenységükkel maguk generáljanak ilyen aktivitásokat, folyamatokat. A sikeres munkavégzés céljából a kulturális közfoglalkozásban résztvevők számára képzést is szerveznek, amely Mezőberényben kerül megvalósításra. A fogadószervezeteknek alapfeladatuk szerint kulturális tevékenységet kell folytatniuk és kulturális statisztikai adatszolgáltatást kell benyújtaniuk. A városban minden alkalommal legalább 6 szervezet (intézmény, civil) fogadott munkatársat. A tevékenységük összehangolását, az NMI és a fogadószervezetek közötti kapcsolattartást helyben dolgozó koordinátor végzi, a munkafeltételeket (iroda, bútorzat, eszközök) a Kulturális Központ biztosítja.

4. Intézmények és a kulturális élet szereplői

4.1 Önkormányzati Intézmények:

Mezőberény Város Önkormányzata alapítója és fenntartója a kulturális intézménynek és a kultúrát fontos területnek tekinti a település életében. Megalapította 2011-ben a kulturális területen dolgozók számára "Mezőberény Kultúrájáért" elismerést. A Polgármesteri Hivatal munkáját kulturális referens fogja össze, szervezi a Városháza eseményeit, kulturális programjait, az ünnepi testületi üléseket, a városi és nemzetközi pályázatok adminisztrációs munkáját, kapcsolattartást, közreműködik a kulturális témájú pályázatok elkészítésében.

Városi Közszolgáltató Intézmény

A közterek rendben tartása mellett feladata Kálmán Fürdő, a város sportlétesítményeinek üzemeltetése, az általános iskola épületeinek gondozza a Városi Liget területét. A város szabadtéri rendezvényeinek lebonyolítását a területek előkészítésével, folyamatos takarításával segíti. További tevékenységei: közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása; kisbusz üzemeltetése; üdülő fenntartása; lakóingatlan és nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése; piac üzemeltetése; köztemető fenntartása és működtetése, általános iskola épületeinek üzemeltetése.

Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat

Szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások, ezen belül étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Biztosítja egyrészt az idősek nappali ellátását, másrészt két telephelyen 50, illetve 52 férőhelyen az idős emberek tartós bentlakásos elhelyezését.

30 férőhelyes bölcsőde, és a helyettes szülői hálózat biztosítása is az intézmény feladata. A fogyatékkal élők számára életvitelüket támogató szolgáltatást áll a lakosság rendelkezésére. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége jól ismert a város lakosságának körében.

Területi és iskolavédőnői szolgálatot, diagnosztikai kislabort, fizio- és mozgásterápiát működtet.

Egészségügyi felvilágosító előadások, fejlesztő táborok szervezésével, az Idősek Karácsonyát és a Városi Idősek Napját a Kulturális Központtal hagyományosan közösen rendezik.

Mezőberény Város Óvodai Intézménye

Székhely óvoda: Mosolygó Központi Óvoda 5650 Mezőberény, Liget tér 5.

Tagintézményei: Csiribiri Tagóvoda 5650 Mezőberény, Kinizsi u. 13., Magyarvégesi Tagóvoda 5650 Mezőberény Kálvin u. 2-4., Nefelejcs Tagóvoda 5650 Mezőberény, Kodály Z. u. 8., Tóparti Tagóvoda 5650 Mezőberény, Mátyás király u. 2. Alapítványuk – évente több rendezvényük nyitott a városlakók számára.

Orlai Petrics Soma Kulturális Központ

A Képviselő-testület a 61/2007. (II. 19.) sz. MÖK határozatával úgy döntött, hogy 2008. január 1-jétől összevonja három kulturális intézményét egy többfunkciós, közös irányítású (komplex, összetett feladatrendszerű) intézménnyé. Az 52/2008. (I. 28.) MÖK határozatában leírta az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ feladatait, mely az előző intézmények alap- és kiegészítő feladataira alapoz. Cél a három intézmény egymást segítő, egymásra épülő munkájának kialakítása. A Petőfi Sándor Művelődési Központ a Madarak Háza Ökoturisztikai Látogató- és Szabadidő Központtal, a Városi Könyvtár és az Orlai Petrics Soma Muzeális Gyűjtemény, majd 2011-ben Civil Fejlesztő Központ

4.2 Egyéb fenntartású intézmények

Mezőberényi Általános Iskola Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium

Fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

Tagintézményei:

Mezőberényi Általános Iskola Bélmegyeri Tagintézménye

Mezőberényi Általános Iskola Muronyi Tagintézménye

Mezőberényi Általános Iskola Alapfokú Művészeti Tagintézménye

A 2014/15. tanév statisztikai adatai alapján az intézményben tanulók száma 858 fő.

Az iskolában német nemzetiségi nevelés-oktatás folyik, ezen kívül emelt szintű idegen nyelvet tanuló osztályok is vannak.

2013. szeptember 1-jétől, az első és ötödik évfolyam egy-egy osztályában a sportiskolai képzés indult.

Forrás: <http://mai.mezobereny.hu/new/index.php/iskolank> 2015. március 17.

Katicabogár Evangélikus Német Nemzetiségi Óvoda

2011 őszén nyitotta meg kapuit három csoporttal. A 2014-15-ös tanévben öt csoportban folyik a nevelő munka.

Forrás: <http://katicaovi.lutheran.hu> 2015. március 17.

Református óvoda

2015. április 1-jétől 2 induló csoporttal várja a gyermekeket.

Leg a láb" Alapfokú Művészeti Iskola

Meghatározó szerepet tölt be a település közösségi és kulturális életében. Már létező hagyományokkal rendelkező rendezvényei a tanévzáró vizsgaelőadások és télapó ünnepségek. Az intézmény tanulói rendszeres szereplői ünnepi műsoroknak, jótékonyági báloknak és városnapoknak. A gyakorlottabb csoportok évről évre részt vehetnek megyei, illetve országos néptánc fesztiválokon. A múlt és jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével kínál az iskola a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésének lehetőségét. A tehetséges tanulókat táncművészeti pályára irányítják és ösztönzik őket az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium.

2012. május 21-én kötötték meg a megállapodásokat Mezőberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kezdeményezésére a Magyarországi Evangélikus Egyházzal gimnázium fenntartásának átadásáról.

4.3 Civil szervezetek a városban

A Civil Fejlesztő Központ átadásával a Kulturális Központ a korábbinál hangsúlyosabban foglalkozik a helyi civilek tájékoztatásával, segítségével. Azon túl, hogy rendszeresen elektronikus levélben informálja a szervezeteket az aktuális teendőkről, pályázati lehetőségekről, igény szerinti partnerként, háttér segítőként részt vesz programjaik megszervezésében.

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2012-től ad lehetőséget vállalkozásoknak, hogy közvetlenül, az egyébként is befizetendő helyi adójuk 1+1%-áról történő rendelkezésükkel közvetlenül támogassák a város civil szervezeteit. A rendeletet a 2011. december 23-i testületi ülésen fogadták el a képviselők.

Alapítványok:

Könyvtárpártoló Alapítvány: 1989. január 2-án alapították a könyvtár munkatársai. Az alapítvány célja a könyvtár szolgáltatásainak fejlesztése, rendezvényeinek támogatása, az alapítványi cél megvalósításához szükséges források gyűjtése.

Az alapítvány eddigi tevékenysége során segítette a könyvtárat eszközvásárlásban (másoló, polcok, zenei részleg, gyerekléptékű kisbútorok, játéktár), finanszírozta rendezvényei egy részét - gyerekprogramok, a gyermekkönyvtár által kiírt pályázatok, versenyek jutalmainak támogatása, előadói estek, író-olvasó találkozók, ismeretterjesztő előadások. (Az Alapítvány segítségével volt a könyvtár és természetesen Mezőberény város vendége Huzella Péter, Kóka Rózália, Haumann Péter, Koncz Gábor, Szabó Magda, Spitzer Györgyi Soma, Berecz András, Koltai Róbert, Jókai Anna, Nagy Anna és Huszárik Kata, a Békéscsabai Napsugár Bábszínház és a *Jókai Színház művészei.*) 2011-ben indította útjára a Könyvtárpártoló Alapítvány "Mesélj nekem!" programsorozatot, melynek keretében közéleti szereplők, írók és színészek mesélnek a gyerekeknek a mezőberényi könyvtárban. A program célja, hogy a kisgyermekkel minél inkább megszerettség a meséket, népszerűsítsék a meseirodalmat és az olvasást.

Az eltelt négy év alatt több mint 30 mesealkalmat valósított meg az OPSKK Könyvtára az Alapítvány segítségével. A mesélők között volt Lackfi János, Szalóki Ági, Iványi Dalma, Pogány Judit, Süveges Gergő, Palya Bea, Csernyik Szende és helyi példaképek. Az alapítvány segítette a Mezőberényi Almanach c. helyismereti kiadvány kiadását.

Erős Vár Alapítvány

A mezőberényi I. kerületi Evangélikus Egyházközség működési területén élő, illetőleg látókörébe eső szellemi fogyatékos gyermekek képzése, foglalkoztatásának, társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a nehéz anyagi körülmények között élő jó szellemi képességű gyermekek továbbtanulásának támogatása, szükség szerint ösztöndíj vagy egyszeri segély folyósításával. Idős korú, egyedülálló gyülekezeti tagok szociális segítése

Könyvtárpártoló Alapítvány: 1989. január 2-án alapították a könyvtár munkatársai. Az alapítvány célja a könyvtár szolgáltatásainak fejlesztése, rendezvényeinek támogatása, az alapítványi cél megvalósításához szükséges források gyűjtése.

Az alapítvány nyitott, a cél megvalósításához bárki kapcsolódhat, ha a célokkal egyetért, azt anyagi- vagy bármilyen más eszközzel támogatni kívánja.

Az alapítvány eddigi tevékenysége során segítette a könyvtárat eszközvásárlásban (pl.: másoló: 1995.), finanszírozta rendezvényei egy részét.

Petőfi és Goethe Alapítvány: az elsősorban oktatási, nevelési célokat szolgáló alapítványt 1992-ben alapították a Petőfi Sándor Gimnázium akkori diákjainak szülei. Oktatást segítő taneszközök beszerzése mellett támogatják a cserekapcsolatok keretében megvalósuló németországi tanulmányi, ismeret és tapasztalatszerző utakat, valamint alkalmanként a gimnáziumi kulturális rendezvényeket.

Jövőre vonatkozó elképzeléseik: továbbra is a diákok részéről megnyilvánuló igények támogatása.

A Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium tehetséges tanulóinak, közösségi csoportjainak és nevelőinek olyan lehetőséget biztosítani, mely közvetlenül, vagy közvetve a tanulók személyiségét fejleszti, majdani életük érvényesülési esélyét növeli és az intézmény működését biztosító állami költségvetésből nem valósítható meg.

Mezőberényi Általános Iskolás Tanulókért Alapítvány: (Jogelődje az Orlai Petrics Soma Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány)

Céljai között fontos helyet foglal el a kulturális programok, versenyek, és más szabadidős programok szervezésének anyagi biztosítása, kiemelkedő tanulmányi eredményeket felmutató tanulók jutalmazása. Az iskolában folyó idegen nyelvi képzés elősegítése, diáksport fejlesztés, kiemelkedő képességű tanulók jutalmazása, versenyeken való részvétel anyagi biztosítása. Nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, kulturális örökségmegóvás, környezetvédelem, gyermek- ifjúságvédelem, érdekképviselet.

Mezőberény Környezetvédelméért Alapítvány célja: önkormányzati közműberuházások megvalósítása, támogatása. A lakosság egyéb jellegű közműterheinek csökkentése.

Mezőberényi Óvodásokért Alapítvány: az 1999-ben, szülők által létrehozott alapítvány célja az óvodai nevelés támogatása mellett, az óvodaszépítés, színházlátogatás, kirándulás, kulturális programok,

könyvbeszerzés, szakmai továbbképzések támogatása.

Mazsorett Varázs Alapítvány: 2004-ben a településünkön működő mazsorett csoport tagjainak, szülőknek, valamint az együttes vezetőségének közös kezdeményezése nyomán jött létre. Célja: A csoport kulturális tevékenységének ~ fellépések, országos és nemzetközi versenyek ~ segítése.

Mezőberényi Gyermekfoci - Iskolai Labdarúgást Támogató Alapítvány: Alapítás éve:1998. Céljuk: az Általános Iskolában működő labdarúgó tevékenység szervezése és támogatása; Labdarúgó mérkőzések, bel-, és külföldi tornákra való utazás anyagi fedezetének biztosítása; Iskolai labdarúgás fejlesztése; A kiemelkedő eredményeket elért labdarúgók jutalmazása; A helyi ifjúság sportszerű életvitelre nevelése

Mezőberényi Népfőiskola Alapítvány: A Mezőberényi Népfőiskola Alapítvány 2013. 01. 16-án alakult. Célja, a kulturális, nemzeti örökségünk ápolása, fejlesztése, oltalmazása. Tevékenységei többek között: képzések, oktatások, ismeretterjesztő előadások szervezése, támogatása. Tudományos tevékenység, természetvédelmi,- és környezetvédelmi tevékenység. Magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység; szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása; egészséges életmódra nevelés, egészségmegőrző programok szervezése, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység; pályázatfigyelés, pályázatírás, projektek lebonyolítása; kiadványok szerkesztése, kiadása.

Mezőberény Vadász Társaság célja: a jogszabályok, szabályzatok megtartásával és megtartatásával, a népgazdaság' érdekeivel összhangban, korszerű vadgazdálkodással és példás egyesületi élettel tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosítson.

Mezőberényi Általános Iskola DSE: Tagjainak rendszeres helyi – intézményen belüli, intézmények közötti – játék, turisztikai versengés és versenylehetőség, szabadidő-sport rendezvények tervezése, szervezése. Rendszeres testgyakorlás feltételeinek biztosítása. Részvétel a Diákolimpia versenyrendszerben. Nemzetközi cserekapcsolatok bonyolítása. A diáksport-csoportok működésének segítése, öntevékenységük kibontakoztatásának és kiterjesztésének ösztönzése, segítése. Az állami és társadalmi erőforrások szervezése.

Mezőberényi Gazdakör: Érdekképviselő, szakmai ismeretek fejlesztése, termelés és termékértékesítés szervezése, közös géphasználat előmozdítása.

Mezőberényi Horgászok Egyesülete: Tagjai horgászérdekeinek képviselője, valamint kedvező horgászlehetőség biztosítása. A horgászsport fejlesztése, népszerűsítése.

Összefogás Mezőberényért Egyesület: érdekképviselő, városvédelem, városfejlesztés, egészségügy fejlesztése, oktatás.

SPEKTRUM Alapítvány: célja szociális és mentálhigiéniai segítségnyújtás Békés megyében, elsősorban Mezőberény térségében lévő kistelepüléseken, ezen belül az otthoni segítségnyújtás megszervezése, működtetése, a családsegítő szolgálatok szakmai és módszertani támogatása, gyermekjóléti szolgálatok megszervezése, működtetése, segítése. Szociálisan hátrányos helyzetű tehetséges diákok továbbtanulásának támogatása, szociálisan hátrányos helyzetben élő diákok részére csoportterápiás foglalkozások és szabadidős táborok szervezése.

Nyeregben Alapítvány: Az alapítvány 2006 végén jött létre. Céljai: ősi magyar lovas kultúra ápolása,

fogyatékkal élők társadalmi integrálódásának elősegítése, lovaglás népszerűsítése, állatvédelem, természetvédelem, környezetvédelem, hagyományos paraszti kultúra megismertetése. Az 1848/49-es szabadságharc lovas hagyományainak ápolása. A falusi turizmus, lovas turizmus eredményes működésének elősegítése, fejlesztése, lovas bemutatók szervezése, fogathajtó versenyek lebonyolítása.

Tízváros Alapítvány: Közösségi és szabadidős centrum működtetése, ahol családi programokkal, szabadidős tevékenységekkel igyekszünk megállítani a családok demoralizációját.

Szociális bolt működtetése, ahol a városban élőket jó minőségű bútorokkal, használt ruhákkal, lakberendezési tárgyakkal ellátni. Tanyaprogram működtetése, ahol hátrányos helyzetűeket, szenvedélybetegeket foglalkoztatunk, és vezetünk vissza a munka világába. Munkahelyteremtés.

Egyesületek

Alföld Turista Egyesület Mezőberény: 1983-ban alakult. Tagok száma: 95 fő, érintettek köre kb. 400 fő. Tevékenységi köre: Természetjárás, a természetben üzhető sportok, (gyalogtúra, sportturisztika) gyakorlása, ezek alkalmankénti kapcsolása városunk hagyományaival, vagy más történelmi eseményekkel. A fentiek alkalmazásával a természeti és történelmi ismeretek bővítése.

Rendezvényeik: Petőfi emléktúra, Körös teljesítménytúrák, Két keréken Békésben, Szent-Iván éji túra stb. A fenti rendezvények fenntartásával szeretnék továbbra is ráirányítani a figyelmet szűkebb hazánk természeti és kulturális értékeire. "Berényből- Berényig" kerékpártúra sorozattal, ill. hasonló túrákkal a testvér - partner- városi kapcsolatok, ill. partner természetjáró szervezetekkel a kapcsolatok szélesítése, megtartása.

Alfredo Lima Szellem és Testedző Baráti Kör: 1986-ban alakult. Tagok száma: 27 aktív, 14 tiszteletbeli tag, 25-30 érdeklődő.

Tevékenységi köre: kispályás futball, darts, családi rendezvények, bálszervezés, kirándulások, sítúrák szervezése. Rendezvényeik: Lima bál, darts versenyek, terc bajnokság, Lima nap.

Jövőre vonatkozó elképzeléseik: hagyományok folytatása, esetleges kiterjesztése városi szintre (támogatás esetén)

"Baráti Egylet Mezőberényért" Egyesület: 1986-ban alakult. Tagok száma: 68 fő.

Tevékenységi köre: Kulturális örökség megóvása, helyi hagyományok ápolása, hagyományteremtés, Mezőberényből elszármazottakkal a kapcsolat ápolása, kulturális, néprajzi, történelmi emlékhelyek megtekintése. A vállalkozói réteggel a kapcsolat kiépítése.

Rendezvényeik: március 15-i ünnepségen a Körös-parti rendezvény szervezése, augusztus 20-i elszármazottak találkozójának megszervezése, batyus bál, kirándulások, családi nap, halottak napi megemlékezés. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: Az eddigi tevékenységük folytatása, hagyományos rendezvényeik fenntartása. A Petőfi-kör tevékenységének és kapcsolatának kiszélesítése, ápolása a gronau-i Petőfi- körrel.

Berény Táncegyüttes Egyesület: Berény táncegyüttes néven működő táncegyüttes létrehozása, fenntartása, a néptánc kultúra ápolása és népszerűsítése, néptánc oktatás, Mezőberény és régiója népi hagyományainak ápolása, a néptánc kultúra népszerűsítése, népi játékhagyományok ápolása.

Berényi Futball Club Utánpótlás Nevelő Egyesület: Gyermek labdarúgó-sport népszerűsítése, oktatás, tehetséggutató, utánpótlás nevelés, versenyeztetés.

Berényi Biliárd Klub: Az aktív biliárdsportélet és kapcsolódó szabadidős programok szervezése, rendezése. Bajnoksági pontszerző és egyéb helyi és országos bábus biliárd versenyek szervezése, illetve a tagok részvételének ösztönzése, támogatása. A kulturált biliárdjáték és versenyzés tárgyi feltételei megteremtésének elősegítése, támogatása, a bábus biliárd játékvezetők képzésének elősegítése.

Berényi Lovas Barátok Egyesülete: Lótenyésztés, lovas sportágak segítése, lovakat és lovas sportokat szerető emberek összefogása.

Kutyabarátok Közhasznú Egyesület célja, feladata: A rendszeres kutyaiskola, kutyabemutatók, kutyakiképzés, versenyeztetés biztosítása, az ilyen jellegű igények kielégítése, tagjainak nevelése, a társadalmi öntevékenység és a közösségi élet kibontakozása.

Magyar Szalmaépítők Egyesülete Egyesületünk egy magasan környezetbarát építési technológia, a szalmabálából való építkezés, népszerűsítését és elterjesztését tűzte ki célul. A fa tartószerkezettel és kétoldali vályogvakolattal készülő szalmaházak környezet- és energiatudatos épületek, mivel olyan olcsó, könnyen hozzáférhető természetes anyagokból készülnek, melyek kiváló hőszigetelő képességgel rendelkeznek, ezért nemcsak előállításuk, hanem üzemeltetésük is jóval gazdaságosabb a manapság szokásos épületekhez képest, ráadásul ezeknek a háznak az ökológiai lábnyoma is kb. egy nagyságrenddel kisebb a beton, téglá, műanyag házakhoz képest. Bár az első ilyen házak több, mint 100 éve állnak épségben, és azóta mintegy 10 ezer hasonló ház tapasztalatai bizonyították kiválóságukat, hazánkban mégis csak 1-2 tucatnyi készült, és azokról is kevesen hallottak. Egyesületünk kutatásokat és vizsgálatokat végez, melyek eredményeit felhasználva szeretnénk egy mindenki számára hozzáférhető műszaki dokumentációt készíteni, mely segítségével bárki számára legálissá és elérhetővé válik majd ez a nagyszerű építésmód. A szalmaházakon kívül az egyesület a többi környezetbarát építőanyagot (pl. vályog, fa) és berendezést is fel kívánja karolni, amelyek egy igazán fenntartható ház elemei lesznek egy fenntarthatóbb jövőben, továbbá természetesen nyitottak vagyunk mindenre, ami a környezetünket szebbé és jobbá teszi, ezért szívesen működünk együtt hasonló gondolkodású szervezetekkel.

Magyarországi Freinet Egyesület célja: Nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, a hazai Freinet pedagógia támogatása.

Mécses Szolgáltató Község Egyesülete: Állami gondozott gyermekek számára lakóotthonok, utógondozó önálló otthonok kialakítása, a megfelelő házak megkeresése, azok rendbetételének irányítása, azok működésének megszervezése. Ugyanígy értelmi fogyatékos gyermekek és fiatalok részére is lakóotthonok létrehozása, mint végleges otthon. Marketing és manageri szolgáltatás kialakítása az otthonokban lakó gyerekek és már felnőtté vált fiatalok felé, amellyel piacot keresünk az általuk előállított termékeknek (fonott kosár, szőttek, rongyszőnyegek...) Egy Mécses Szolgáltató Ház létrehozása, átmeneti otthonként. Felvilágosító tanfolyamokat szervezni és propagandát fejteni ki a kábítószer, a HIV vírus terjedéséről és egyéb problémákról. Egészségmegőrzés, szociális tevékenység, érdekképviselet, gyermek- ifjúságvédelem, hátrányos helyzetű csoportok támogatása, foglalkoztatottság előmozdítása. Pszichiátriai betegek és deviáns fiatalok, szenvedélybetegek felé való szolgálat, ellátások kialakítása. Érdekképviselet

és tájékoztatás. Az egyesület a tevékenységét az egész országra kiterjedően fejti ki.

Mezőberényi Malom-Fitness Diák-Sportegyesület: Az egyesület a Mezőberény sportéletének fejlesztése, támogatás, versenyeztetés, rekreáció, tömegsport támogatása, sportrendezvények szervezése céljából jött létre civil szervezetként.

Fontos feladatunknak tartjuk az ehhez kapcsolódó rendezvények, bemutatók, kiállítások szervezését, a helyi hagyományok bemutatását, valamint a hasonló rendezvényeken való aktív részvételt.

Az egyesület rendezvényein biztosítjuk mindazok részvételét, (az egyesületi tagokon kívül), akik a célok szerint kívánnak a rendezvényeken részt venni.

Fontos és kiemelt feladatnak tekintjük a hasonló jellegű szervezetekkel való szoros együttműködést, a rendezvények, programok összehangolását a határokon belül és azokon túl.

Jelenleg 24 állandó taggal működünk, akik versenyeznek is, és közel háromszor annyi alkalmi taggal rendelkezünk. A szolgáltatások bővítésével és a színvonal egyre magasabbra emelésével az állandó tagok száma folyamatosan növekedik.

Céljaink között szerepel, a már meglévő sérült emberek csoportjának bővítése, valamint lehetőséget teremteni új sportágak bevezetésére és szakemberek képzésére.

Mezőberényi Bélyeggyűjtők köre: 1952-ben alakult. Tagok száma: 32 fő. Tevékenységi köre: Bélyeggyűjtemények rendelésének szervezése. Bélyeg cserefüzetek forgalmazása. Filatéliai ismeretek átadása – kezdőknek, haladóknak. Rendezvényeik: negyedévente klub-összejeövetel, évi egy közgyűlés. Jövőre vonatkozó elképzelésük: Fenti rendezvények megtartása, gyűjtemények bemutatása.

Mezőberényi Erdélyi Kör: 1992-ben alakult. Tagok száma: 35 fő.

Tevékenységi köre: kapcsolattartás az erdélyi és az anyaországi magyarok között, az erdélyi hagyományok ápolása, népszerűsítése, erdélyi témájú műsorok, rendezvények szervezése. Rendezvényeik: Batyus farsangi bál, anyák napja, karácsonyi műsor, alkalomszerűen találkozók, műsorok, előadóestek szervezése ismert közéleti személyiségekkel, művészekkel.

Jövőre vonatkozó elképzeléseik: az eddigi tevékenység folytatása, hagyományos rendezvényeinek fenntartása mellett az Erdélyi hagyományápoló szüreti bál megszervezése.

Mezőberényi Football Club: A szabadidős sport (labdarúgás) tevékenység népszerűsítése. Helyi tornák és kisebb kupamérkőzések szervezése a labdarúgást kedvelő civil lakosság számára. A versenysportban résztvevő csapatok működtetése, utánpótlás nevelés, a közönség kulturált igényeinek kiszolgálása. A fiatalokban az egészséges életszemlélet, a sportszerű életmód és magatartás fejlesztése, erősítése. Az egyesület tagjainak közösségi életre való nevelése, a hagyományok ápolása.

Mezőberényi Fúvószenekarért Közhasznú Egyesület: A fiatalok zenei műveltségének növelése, az együtt zenélés személyiség formáló szerepének érvényre juttatása, a fúvószenekari hagyományok ápolása, a színvonalas zene közösséghez jutásának elősegítésével. Az egyesület célja, megvalósítása érdekében fúvószenekart támogat, vagy alapít, és működteti azt.

Mezőberényi Helytörténeti és Tájvédelmi Egyesület: Egyesületünk 2008 decemberében alakult. Célja: Kulturális tevékenység, környezetvédelem, turisztikai tevékenység. Helytörténeti kutatások, kiállítások rendezése, kiadványok megjelentetése, rendezvények szervezése, turisztika – környezetvédelem.

Mezőberényi Kosárlabda Klub: A kosárlabda sportág megismertetése a helyi fiatalokkal. Rendszeres edzés lehetőség biztosítása. A különböző korosztályú csoportok versenyeztetése a Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetsége és a más regionális szövetségek által szervezett bajnokságokban. Sporttanfolyamok szervezése, működtetése. A kosárlabda sport iránt érdeklődő embereknek a mérkőzések megtekintésével élményt nyújtó hasznos szabadidő eltöltést biztosítani. Az eddig elért szép sikereink folytatása valamint a határon túli cserekapcsolataink további ápolása, esetleg bővítése. Tagjainak rendszeres helyi – intézményen belüli, intézmények közötti – játék, turisztikai versengés és versenylehetőség szabadidő-sport rendezvények tervezése, szervezése. Rendszeres testgyakorlás feltételeinek biztosítása. Versenyszakosztályok szerepeltetése, sporttanfolyamok működtetése.

Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesület: 1991-ben alakult. Tagok száma: 72 fő.

Tevékenysége: német kisebbségi kultúra ápolása, ezen belül hagyományápolás, nyelvi emlékek, énekek, táncok szokások felelevenítése. Sváb ételek készítésének felelevenítése, történelmi események, emlékek ápolása, óvodában, iskolában folyó nemzetiségi oktatás, tanítás, gyakorlás elősegítése, támogatása. Rendezvényeik: emlékezés az orosz munkatáborokba történt elhurcoltakra (jan. 6.), sváb farsang (febr.), emlékezés a Németországba történt kitelepítésre (máj. 7.), a magyarországi németek ünnepe (pünkösdkor), hazatérés napjának megünneplése (júl. 29.), testvérvárosi küldöttségek fogadása a Berényi Napokon, húsvéti és mikulás ünnepség a német nemzetiségi óvodásokkal, kisebbségek napja (dec.). Jövőbeni elképzeléseik: meglévő rendezvényeik megtartása és továbbfejlesztése.

Mezőberényi Orlai Népfőiskola Egyesület: 2014. november 26-án alakult, tagok száma 15 fő. Az egyesület célja, hogy a helyi, térségi kézműves kultúra megismertetésével, újratanításával járuljon hozzá az egyesület a város lakosságának alternatív jövedelemtermelő képességének fejlesztéséhez, így a település és a térség népességmegtartó erejének növeléséhez.

Orlai Népfőiskola Egyesület tevékenysége által: élethosszig tartó tanuláshoz való pozitív attitűdök kialakítását segítő események, kulturális, szabadidős foglalkozások, rendezvények szervezése, azok népszerűsítése.

Mezőberényi Roma Nemzetiségi Egyesület: 2013. január 23-án alakult meg. Az egyesület célja a Mezőberényben élő roma nemzetiségű lakosság érdekképviselése, érdekérvényesítése, szociális és kulturális felemelkedésének elősegítése. A Mezőberényi roma nemzetiségű és fokozottan hátrányos helyzetű gyerekek szociális és kulturális felzárkóztatása. Szakemberek foglalkoztatásával az óvodai /iskolai rendszerben való felzárkózás elősegítése, valamint iskolaidőn túli felzárkóztató programok, kulturális programok, táborok szervezése, rendezése. Tanulmányi ösztöndíjak és üdülési támogatások felkutatása, kihasználásának segítése.

Mezőberényi Szlovákok Szervezete 1996-ban alakult. (Elődszervezetének alakulási éve: 1992.) Tagok száma: 73 fő. Tevékenysége: védi és képviseli a mezőberényi szlovákság érdekét, közreműködik az anyanyelv oktatása, ápolása és széleskörű használata érdekében.

Rendezvényei: hetente klubfoglalkozás, alkalmanként találkozók, hagyományőrző rendezvények, műsorok. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: jelenlegi rendezvényeik megtartása és továbbfejlesztése. Nemzetiségi nap és hálaadó ünnep szervezése.

Mezőberényi Városszépítő és Városvédő Egyesület: 1994-ben alakult. Tagok száma: 50 fő.

Tevékenysége: Mezőberény város fejlődésének elősegítése, a városias jelleg formálása, a megteremtett értékeink védelme, környezetünk szebbé tétele. Mindezek megóvása érdekében szükséges a középületek, műemlékek, műemlék-jellegű épületek valamint a természeti értékek figyelemmel kísérése, megtartásukért anyagi, szellemi, szervezési erőforrások felkutatása, mozgósítása. A város kulturális és helytörténeti hagyományainak gyűjtése, őrzése.

Rendezvényeik: Városunk építészeti hagyományait bemutató előadás-sorozat, a "Csodálatos természet" c. pályázat kiállítása (az összevont Mezőberény-Bélmegyer Kistérségi Általános Iskolával közösen), tavaszi nagytakarítási nap, faültetési akciók, óévbúcsúztató. Jövőre vonatkozó elképzeléseik: a pünkösdi ünnep népi hagyományainak felelevenítése, a város turisztikai látványosságait bemutató füzet kiadásának segítése, értékmentő album - Mezőberény városképi szempontból meghatározó épületeiről - megjelentetése, környezetvédelmi, természetvédelmi, műemlékvédelmi előadások szervezése.

Viola Szabadidős és Kulturális Egyesület: Megalakulás időpontja: 2001. 01. 07. Tagok száma: 17 fő

Tevékenységi kör: Az egyesület elsősorban közösségi - ezen belül is kulturális és szabadidős - programok létrehozására, megtervezésére és lebonyolítására alakult meg. Az egyesület céljai között szerepel, hogy lehetőséget teremtsen a tartalmas, sokoldalú, egészséges és értelmes élethez. Kulturális rendezvények: Hagyományörző íjászati bemutató, Sportnap, Nyilvános diavetítések. Jövőbeli elképzelések: Az alapszabályban foglaltaknak és a fent említetteknek megfelelően a tevékenységi körök folytatása, illetve elmélyítése. Ezen kívül a városi intézményekkel való szorosabb kapcsolattartás és együttműködés.

Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete (Mezőberényi Csoport): Megalakulás időpontja: 2005. Tagok száma: 34 fő A helyi csoport közösségi - ezen belül kulturális és szabadidős - programok megszervezésére, lebonyolítására alakult meg. (Jelenlegi formájában nem önálló egyesület.) Fontos célja továbbra is az érdekképviselés, helyi és megyei szinten egyaránt. Évek óta igyekeznek aktív szerepvállalással részt venni Mezőberény kulturális életében. A csoport helyi rendezvényeinek fő bázisa a Városi Könyvtár, melynek falain belül heti rendszerességgel, csütörtökönként találkoznak egymással. Távlati céljuk: Hagyományosnak tekinthető rendezvényeik megtartása (Anyák-napi műsor, Fehérbot napja), helyi civilszervezetekkel való kapcsolat kialakítása, elmélyítése.

"Fogjunk Össze" Közhasznú Egyesület: Legfontosabb céljai: Közösségformálás, szociális, kulturális tevékenység, nappali ellátás kialakítása. "Fogyatékos emberek nemzetközi napjának", ünnepének szervezése, megrendezése. A „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület 2004-ben alakult, sérült fiatalokat nevelő szülők, gyógypedagógusok és segítők közreműködésével. Legfőbb célunk az volt, hogy felkutassuk és összefogjuk a Mezőberényben és vonzáskörzetében élő speciális nevelési igényű gyermekeket, fiatalokat és felnőtteket, családtagjaikkal együtt közösséget formáljunk, oldjuk elszigeteltségüket. 2008-ban saját erőből hoztuk létre nappali intézményünket, Földi Harmónia Ház néven, ahol értelmi fogyatékosok, autisták, halmozottan sérült és speciális nevelési igényű személyek nappali ellátását, fejlesztését végezzük egy gyógypedagógus és három gyógypedagógiai asszisztens segítségével. Ide tartozik:

- a képességfejlesztés manuális foglalkozások keretén belül
- az ismeretterjesztés, a szabadidő kulturált eltöltése
- a rendszeres mozgásfejlesztés, a testi-lelki aktivitás megőrzése, fenntartása, segítése,
- munkafoglalkozások tartása, háztartási és egyéb praktikus ismeretek tanítása.

Így gondozottaink napközben színvonalas, hasznos elfoglaltsághoz, fejlesztésekhez juthatnak és foglalkozáson vehetnek részt. Ezáltal biztosítani igyekszünk, hogy meglévő képességeiket gyakorolhassák és a társadalom aktív tagjaiként, a lehetőségekhez képest az egészséges emberekhez hasonló módon élhessék eddig igen beszűkült életüket. Szociális tevékenységünk keretén belül a gondozottak számára segítséget nyújtunk az életvezetéssel kapcsolatban, életvitelre vonatkozó tanácsadással, hivatalos ügyek intézésével segítjük őket, támogatjuk egészségügyi és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzájutásukat. Gondozottjaink és tagjaink részére pályázati segítséggel rendszeresen sportrendezvényeket és versenyeket, kirándulásokat szervezünk, színházi és bábszínházi előadásokon, múzeum látogatáson, és egyéb programokon való részvételt biztosítunk számukra, mely leköti érdeklődésüket, motiválja őket.

Magyar Rákellenes Liga Mezőberényi Alapszervezete: a MRL 1990-óta civil szervezetként vesz részt a rák elleni küzdelemben, mezőberényi alapszervezete 2005-ben csatlakozott a soraiba. Legfontosabb feladatának: az egészségnevelést, szűrések szervezését és népszerűsítését tartják a lakosság körében.

Mezőberény Város és Környéke Mozgáskorlátozottainak Egyesülete: Egészségmegőrzés, szociális képességfejlesztő, ismeretterjesztő, a mozgásfogyatékos emberek társadalmi esélyegyenlőségét, emberi és állampolgári jogaik védelmét, sportolását, rehabilitációs foglalkoztatását segítő tevékenység.

Mezőberényi Sakk Egyesület: Mezőberényi sakkélet segítése, irányítása, szervezése. Részvétel az NB II.-es bajnokságban, hagyományápolás a Szucharda Gyula Sakk Emlékversenyen keresztül, utánpótlás-nevelés, szabadidős programokon való részvétel, a sakk népszerűsítése.

Mezőberényi Szektorlabda Egyesület: Szektorlabda sportági tevékenységet folytatók összefogása, szabadidő- és versenysport események szervezése, a sportág népszerűsítése.

Mezőberényi Vöröskeresztes Alapszervezet célja: véradásszervezés, szociálisan rászorultak segítése, városi nagyobb rendezvények lebonyolításában segítségnyújtás. Tevékenysége: Adományok gyűjtése kiosztása. Önkéntes munkák. Nagyobb rendezvények előkészítése majd visszapakolása a városban vagy azon kívül. Szórólapozás, levélkézbesítés, újságkihordás. Szemétszedés akciók. Idős emberek segítése, takarítás, házkörüli munkák, bevásárlás. Több rendezvényen ingyenes vérnyomás és vércukormérés (pl. május 1., Szépség és Egészség Nap, túrák stb.) Ingyenes előadás különböző betegségekről.

Nagycsaládosok Mezőberényi Egyesülete: Az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládosok sajátos érdekeinek képviselete, felmutatni a társadalomnak azokat az értékeket, melyeket a nagycsaládok képviselnek, a nagycsaládok egymást ismerő, segítő közösséggé szervezése. Szociális tevékenység, családsegítés, társadalmi esélyegyenlőség elősegítése.

Petőfi Sándor Gimnázium Diáksport Egyesület: Tagjainak rendszeres helyi- intézményen belüli, intézmények közötti - játék, turisztikai versengés és versenylehetőség szabadidő-sport rendezvények tervezése, szervezése. Rendszeres testgyakorlás feltételeinek biztosítása. A diák sportcsoportok

működésének segítése, öntevékenyséjük kibontakozásának és kiterjesztésének ösztönzése, segítése. Az állami és társadalmi erőforrások szervezése. Sporttanfolyamok működtetése, stb.

Sportcsarnok Sportegyesület: Rendszeres testedzési lehetőség biztosítása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése. A versenyszakosztályok szerepeltetése a különböző bajnokságokban, az utánpótlás nevelése. Szabadidősport rendezvények szervezése, részvétel helyi, megyei és országos programokon.

Szalai Barna Tenisz Club Mezőberény: A klub célja a mezőberényi teniszélet szervezése, fejlesztése, gyermekek teniszoktatásának megszervezése, korosztályos és felnőtt versenyzők, egyéni és csapatversenyeken való részvételének támogatása, korosztályos és felnőtt versenyek rendezése. Széles körben a tenisz szabadidősportkénti népszerűsítése. A mezőberényi tenisztelep fejlesztése.

Motorosok Baráti Köre Mezőberény: Helyi és környékbeli motoros élet szervezeten történő összekovácsolása.

Mezőberény és Körzete Iparosok és Vállalkozók Egyesülete célja: a vállalkozók gazdasági, szakmai érdekképviselése és védelme, tájékoztatása.

Közrend, közbiztonság

Mezőberényért Bűnmegelőzési Közhasznú Egyesület célja a közrend és közbiztonság védelme.

Mezőberényi Polgárőr Egyesület Közhasznú Szervezet A bűncselekmények megelőzése érdekében önkéntes tevékenységet kifejtő lakosok összefogása, összehangolása. A bűnalkalmak korlátozása, vagyonvédelem javítása. A lakossági biztonságérzet növelése, a lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és az együttműködés erősítése.

Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület /Mezőberény/ tűzoltás, műszaki mentés, belvíz elleni védekezés, speciális igények kielégítése a létrás tűzoltó autóval, utánpótlás nevelés, tűzoltó versenyeken való részvétel, határon túli testvéri kapcsolatok ápolása.

Az anyaggyűjtés időszakában „nyugvó” szervezeteként ismerjük

Alapítvány az Ázsiai Misszióért az alapítvány elő kívánja segíteni a hátrányos helyzetű rétegek, elmaradott sorban élők, katasztrófa sújtotta területen élő emberek és gyermekek, valamint az őket segítő szakemberek, misszionáriusok, tanárok körülményeinek javítását, felkészülését, odajuttatását és azt, hogy a kisebb-nagyobb közösségek megértőbbek, segítőkészebbek legyenek a hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok és felnőttek iránt.

Péntek 13. Póker Klub Mezőberény

A pókerjáték népszerűsítése, szabadidős rendezvények szervezése.

Hátrányos Helyzetű Embereket Segítők Egyesülete Mezőberényi hátrányos helyzetű gyermekek szociális és kulturális felzárkóztatása.

P.18. Postagalambsport Egyesület a helyi galambászok közössége, melynek célja a szakszerű postagalamb tenyésztésnek és a versenyzésnek a tömegsporttá való fejlesztése, a tenyésztés szakszerű irányítása.

Intercaritas Hungary Ifjúsági Egyesület Mezőberény: A szervezet célja a társadalmi és természeti

környezet "humánus" alakítása, a tagság szellemi és fizikai készségeinek fejlesztése. Karitatív tevékenység, elsősorban a gyermek és ifjúsági korosztály, a kisebbségi magyarság a helyi hátrányos helyzetűek körében.

Mezőberényi Cigányokért Egyesület: Alapítási év: 2002. Tagjainak száma: 21 fő.

Céljai: A Mezőberényben élő cigányság szociális és kulturális felemelkedésének elősegítése.

Mezőberényi Református Gyülekezet Növelése Érdekében Alapítvány: célja, jutalmazás és segítetés az alapítvány kamataiból az arra rászorultak részére. „A mindenkinek szüksége szerint” bibliai gyakorlatnak megfelelően.

Spinracing Egyesület a teremkerékpározás, mint sport és hobbi megismertetése és terjesztése

Uram, nincs emberem Alapítvány A mezőberényi idősök között végzett gondozó tevékenység (szociális tevékenység, idősök támogatása).

"Új világ" Közhasznú Egyesület célja: egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-; egészségügyi rehabilitációs tevékenység, kulturális tevékenység, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése. Munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése- ideértve a munkaerő-kölcsönzést is- és a kapcsolódó szolgáltatások.

Megszűnt, mint bejegyzett egyesület, de az OPS Kulturális Központ aktív klubjaként működik tovább

Cukorbeteg Mezőberényi Egyesülete: 1995-ben alakult. Tagok száma: 40 fő.

Tevékenységi köre: A cukorbetegséggel kapcsolatos életmód kialakításának segítése, egészségügyi rehabilitációs tevékenység orvosi és szakorvosi irányítással.

Rendezvényeik: havonta egyszer klubfoglalkozás, ezen kívül alkalmanként megbeszélések, előadások.

Jövőre vonatkozó elképzeléseik: Orvosok, szakemberek részvételével előadások, összejövetelek szervezése. 2004 novemberében városunkban bonyolították le a "Cukorbeteg Világnapját". Céljuk: Támogatni a cukorbeteg ügyét szolgáló komplex társadalmi, egészségügyi tevékenységet.

4.4 Egyházak

Az egyházak a településalapító szellemi - lelki közösségeiként mind a mai napig töreksenek a jellegükből adódó küldetésük teljesítésére. Az egyházak az ember lelki egészségének és közösségi kultúrájának letéteményesei. A városban működő egyházak egyaránt végeznek oktatási - nevelési, de szociális, karitatív tevékenységet is. A gyülekezetek heti rendszerességgel igen sok felnőttet és gyermeket képesek megszólítani. Vasárnapi és hétközi programjaik fontosak az igényes időtöltésre és az emberségükben fejlődni vágyó emberek számára. A vallásos események, istentiszteletek nem csak a város istenhívő lakosainak jelenthetnek feltöltődést.

Az egyházi ünnepkörökhöz kapcsolódó istentiszteletek, koncertek, orgona-hangversenyek, gyermek - istentiszteletek, játszóházak, gyermeknapok,

Húsvéti ünnepet megelőző böjti irodalmi estek, lelkigyakorlatok, nagypénteki ökumenikus kerestút zárándoklat, húsvét hajnali virrasztás.

Tematikus istentiszteletek: pl. aratási hálaadás, gyógyító emlékezés, teremtesünnep.

Ökumenikus nyitottság programok: imahét a keresztyénség egységéért, nők ökumenikus világ imanapja. Asszonykörök, melyek rendszeres aktivitásba vonnak be, ill. a bibliaiskolák, melyek a felnőttek igényeinek felelnek meg és tudásuk, önismeretük szélesítését célozzák. Az önkéntes csoportok beteglátogatást kínálnak, és aktív segítséget nyújtanak a nevezett közösségek életében. Köteleetlen találkozást biztosító szeretetvendégségek- teaestek októbertől májusig más- más felekezetenél. Minden alkalommal, vendég előadóval vagy rövid kulturális műsorral, gyermekek, fiatalok szereplésével. Média-megjelenés: a lelkészek a helyi újság „Hitélet” c. rovatában havonta adnak lelki útvalót. A Mezőberényi Szlovákok Szervezete kezdeményezésére aktív résztvevői a mezőberényi Adventi gyertyagyújtás ünnepi eseményének. Óvodákat, időseket gondozó létesítményeket tartanak fenn, aktívan részt vesznek az evangélikus középiskola életében. Lényeges, hogy az egyházak programjaikkal időben megjelenjenek a helyi médiában, ill., utólag híradást kaphassunk az elvégzett tevékenységről is. A kábel televízió az istentiszteletek közvetítéseivel hozzájárul ezen értékek széleskörű eljuttatásához.

4.5 Helyi médiák

Mezőberényi Hírmondó

A Mezőberényi Hírmondó egyik legfontosabb feladata, hogy a Képviselő-testület munkájáról, a döntésekről, az aktuális városi információkról tájékoztassa a lakosságot. Nehézség, hogy egyikünk sem újságíró, médiaszakember. Az újság hasábjain rendszeresen megjelennek a városban, intézményben szervezett programok kínálata, képes tudósítások keretében bemutatjuk az előző hónap eseményeit. Közöljük a városi közérdekű információkat önkormányzati, intézményi, civil szervezetek, hitélet csoportosításban. A testületi ülést követő hét pénteken jelenik meg a lap.

A terjesztést az információs munkatársak végzik az intézményi dolgozók és önkéntesek segítségével. Nem fő profil a hirdetések szervezése, de vannak állandó és visszatérő partnereink, akik az újság által érik el célközönségüket.

A lap 2000 példányban 12 oldalon, ingyenesen jelenik meg havonta, a testületi ülést követő pénteken. Az online változat – és a korábbi számok - a városi honlapon megtalálható. Az összes lapszám a <http://konyvtar.mezobereny.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&stype=1&stype2=&menuparam5=102&type=5> oldalon olvasható.

Városi honlap

A Kulturális Központ feladata 2011 júliusától az újság kiadása és a városi honlap naprakész üzemeltetése. A www.mezobereny.hu honlap havi látogatottsága növekszik, havonta legalább 20.000 látogatót regisztrálunk. A Polgármesteri Hivatal munkatársaival közösen dolgozunk az oldal aktualizálásán. Az információk, hirdetmények, kötelező szakmai tartalmak mellett rendszeresen tudósítunk az aktuális közösségi, kulturális eseményekről képekben is. A visszajelzések szerint a város honlapja jól használható a közösségi, kulturális események tekintetében és nagy segítség a városi hivatalos ügyekben való

tájékozódásban is. Ezt nem csak mi, a helyi használók gondoljuk így, hanem a Korrupciókutató Központ Budapest kutatása is, amely szerint – a települési honlapok vizsgálata alapján – Mezőberény az ország legtörvényisztelőbb települései között van.

Forrás: <http://www.mezobereny.hu/s/hir/1227/Nyitottsag-es-torvenytisztelet>

Ktv Stúdió Mezőberény

2011. óta meghatározó médiummá vált Mezőberényben, a helyi események, értékek közvetítésében, dokumentálásában.

A kábeltelevízió hálózatok építésével, üzemeltetésével, internet és kábeltelefon szolgáltatással foglalkozó SzűcsNet Kft. 2011-ben a nulláról indulva kezdte el a kábeltvé stúdió felépítését, helyi műsorok készítését.

Ma már a Ktv Stúdió Mezőberény által készített adások, városi eseményekről készült összeállítások, a hét három napján láthatóak, a 2340 kábeltévére előfizető háztartásban. Az adások mellett napi 24 órás képűjságot működtetnek.

Fontos feladatuknak tartják a helyi értékek, az itt élő, és a Mezőberényből elszármazott emberek bemutatását, a városhoz való kötődés erősítését.

Folyamatosan fejlesztik műsorstruktúrájukat és a műsorok készítéséhez szükséges technikai hátterüket.

Jövőbeni elképzelésük: az élet minél több területéről bemutatni érdekes embereket, tevékenységeket. Minél több tárgyi, szellemi és természeti értéket feltárni és közkinccsé tenni.

5. Helyi kulturális értékek

5.1 Városi rendezvények

A nemzeti ünnepek, március 15. és október 23. megünneplésének előkészítése, megrendezése minden esetben az önkormányzattal egyeztetve a kulturális intézmény feladata. Mindkét ünnephez díjátadás is kötődik. Az augusztus 20. megünneplése a Berényi Napok keretében történik. A „hivatalos” ünnepelés a Városházán zajlik, ahol januárban Újévi köszöntő, a vállalkozók majd a civil szervezetek köszöntése történik. A Magyar Kultúra Napja (január 22.) alkalmából több esemény, pl. *kiállítások, színházi előadás, Múzeumi esték, Mesélj nekem!* kerül megrendezésre. Március 15-én (2012-től) Mezőberény neveléséért, oktatásáért, Mezőberény sportjáért, Mezőberény kultúrájáért, Mezőberény vállalkozója Mezőberény egészségügyéért kitüntetés kerül átadásra az ünnepi megemlékezés és koszorúzások mellett. A népszerű Bor-, kolbász-, savanyúságversenyt évente megrendezzük. A Dalostalálkozó Szabó Antal és Szabó Antalné emlékére április, május hónapban kerül megrendezésre, csakúgy, mint a Nagymamáink süttötték süteményverseny. Májusban Civil majális és Városi Gyermeknap várja az érdeklődőket. Júniusban Városi Pedagógusnap Múzeumok éjszakája, augusztusban a művésztelep és a Berényi Napok, 20-án Mezőberény Város Díszpolgára cím átadására kerül sor a nemzeti ünnep keretében, a Streetfighter Nap is augusztusi esemény. Szeptemberben a Töltött Káposzta Fesztivált, Mesetarisznya címmel mesemondó délutánt rendezünk. Október 23-án Mezőberényért és Mezőberényért posztumusz kitüntetést adományoz a képviselő-testület az ünnepség, koszorúzás a Köztetetőben kerül megrendezésre. Ugyancsak októberi

esemény a Könyvtári Napok, Városi Idősek Napja, Szlovák Nemzetiségi Nap. Novemberben a Márton-napi felvonulás, decemberben az Idősek Karácsonya, Karácsonyi vásár, kézműves bemutató, és az Adventi gyertyagyújtás várja a város lakóit.

Minden évben vannak olyan események, amelyek térségi, megyei, országos hatókörűek: Weöres Sándor Gyermekszínjátszó Verseny, Szép Magyar Beszéd területi fordulója, Megyei Vadásznapi, Német Nemzetiségi Nap, Petőfi Emlékhelyek Országos Találkozója, Olvasóvá nevelés konferencia, Országos Origami Találkozó. A város vendége volt 2012-ben a Csabai Kolbászfesztiválnak.

Az események szervezői minden esetben arra törekednek, hogy minél többet bemutassanak a résztvevőknek a város hagyományaiból, kulturális, közösségi, természeti értékeiből. Ennek érdekében együttműködnek az önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások, művészeti csoportok, intézmények.

5.2 Elismerések, kitüntetések

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete önkormányzati rendeletet alkotott a helyi elismerésekről:

- „Mezőberényért” kitüntetés, a Mezőberényért végzett maradandó, kiemelkedő tevékenység elismerésére;
- „Mezőberényért” posztumusz kitüntetés, elhunyt személyeknek, a Mezőberényért végzett - maradandó, kiemelkedő tevékenység elismerésére;
- „Mezőberény Város Díszpolgára” címet azok részére, akik kiemelkedően jelentős munkájukkal, vagy egész életművükkel Mezőberényen túlmutatóan olyan általános elismerést szereztek, amivel hozzájárultak a város jó hírneve öregbítéséhez;
- ágazati, szakmai elismerő címeket az egyes szakterületeken végzett kiemelkedő munka elismerésére az alábbi elnevezésekkel

- „Mezőberény Kultúrájáért” elismerő cím,
- „Mezőberény Sportjáért” elismerő cím,
- „Mezőberény Egészségügyéért, Szociális ellátásáért” elismerő cím,
- „Mezőberény Neveléséért, Oktatásáért” elismerő cím,
- „Mezőberény Vállalkozója” elismerő cím.

5.3 Települési Értéktár

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény alapján az Országgyűlés megállapította, hogy a magyar nemzeti értékek megőrzendő és egyedülálló értékek, azokat értéktárban kell összesíteni.

Mezőberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 231/2013. (V.27.) számú határozatával arról döntött, hogy Települési Értéktárat és Települési Értéktár Bizottságot hoz létre. Mezőberény Települési Értéktára 63 darab megfelelően dokumentált helyi értéket tartalmaz. Az értéktár népszerűsítésére a Mezőberényi Hírmondóban jelennek meg tájékoztatók, interjúk, városi szintű rendezvényeken kiállítások, bemutatók, ételkóstolók kerülnek megrendezésre. A város polgármestere, TÉB tagjai előadóként vesznek

részt megyei, területi értéktárassal, értéktárral kapcsolatos tanácskozásokon. A bizottság munkáját a Polgármesteri Hivatal kulturális referense és a Kulturális Központ munkatársai, önkéntese segítik.

Az értéktárban szereplő értékekről a <http://www.mezobereny.hu/s/hir/972/Telepulesi-Ertektar> oldalon lehet információt szerezni.

Több helyi értéket a bizottság továbbításra javasol a megyei értéktárba.

További aktivitások megszervezésére, tájékoztató füzet kiadására pályázatok kerülnek benyújtásra.

Az OPSKK Muzeális Gyűjteményében értéktár kiállítás látható. A TEB rendszeresen beszámol a végzett munkáról.

Kijelenthető, hogy a városban folyó értékgyűjtő munka példa értékű.

5.4 Mezőberényi Amatőr Művésztelep

2012 augusztusában került először megrendezésre az alkotótábor

A Mezőberényi Amatőr Művésztelep alapvető célja a kezdetektől az értékteremtés, rekreáció, tapasztalatcsere, ismerkedés Mezőberény természeti értékeivel, épített örökségével.

Az alkotótáborban 10 fő amatőr alkotó vesz részt, évről-évre visszatérő vendégeink. Többüknek van helyi kötődése, a többiek pedig szívesen térnek vissza a városba.

Az alkotótábor vezetője, Papp Zoltán grafikus, művésztanár (tagja a Békés megyei FAMME – Független Alkotók Művészeti és Művelődési Egyesülete csoportjának, a Békéstáji művészeti társaságnak és a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének), az előre összeállított programterv szerint bonyolítja le az eseményt, természetesen minden esetben törekszik arra, hogy figyelembe vegye a résztvevők igényeit. A Mezőberényben készült egyedi, közös alkotásokból a csoport kiválogatja, összeállítja kiállítás anyagát és azokat a munkákat, amelyek a városban maradnak, a mezőberényi kortárs művészeti gyűjtemény része. Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ munkatársai az alkotótábor előkészítésében, utómunkálataiban vesznek részt, illetve folyamatosan biztosítják a nyugodt alkotásra alkalmas körülményeket, rendelkezésre bocsátják az igényelt eszközöket, segítik a résztvevőket egyedi problémáik megoldásában.

A különböző helyekről érkező, különböző életkorú, érdeklődési körű alkotók egy jól szervezett alkotó légkörű tapasztalatcsere részesei Mezőberényben. A visszatérő vendégeknek is képesek a szervezők új és új szemszögből bemutatni a város épített értékeit, természeti környezetét.

5.5 Magángyűjtemények

A magángyűjtemények számát csak hozzávetőlegesen lehet meghatározni. Ismereteink szerint a gyűjtők száma tizenkettő, tizenöt. A gyűjtők inkognitóban maradnak.

5.6 Nagy értékű adományok

Mezőberény számára több jelentős, nagy értékű adomány került felajánlásra, amelyek az OPSKK Muzeális Gyűjteményében megtekinthetők:

Tótkomlói festet szlovák parasztbútor 9db – a saját készítésű bútorokat Tóth Sándor, Népművészet Mestere adományozta 2012-ben.

140 db kitüntetést Vágvölgyi Mihály éremgyűjtő adományozott 2012-ben. 45 db zsűrizett kézimunka – a saját helyi gyűjtés alapján saját tervezésű és saját kivitelezésű hímzéseket

Kiszely Jánosné Népi Iparművész, a Népművészet Mestere adományozta 2013-ban.

5.7 Műemlékek, műemlék-jellegű épületek

Műemlékvédelmi szempontból: I. kategóriába tartozik a II. kerületi (szlovák) Evangélikus templom (Luther M. tér). II. kategóriába tartozik: az I. kerületi (német) Evangélikus templom (Kossuth L. tér), a Református templom (Kálvin J. tér).

Mezőberény Város Önkormányzata 2003 decemberében elfogadott határozatával (25/2003. (12. 22.) MÖK rendelet) jelentős mértékben hozzájárult településünk épített emlékeinek védelméhez, megőrzéséhez. A városképet meghatározó, helyi védettség alá tartozó 46 épület számszerűségében is igazolja városunk értékvédő szándékát.

Forrás: http://regioldal.mezobereny.hu/fajlok/hir/1/2011_04_13_rendeletek/epített_örökség_helyi_vedelmerol.pdf

5.8 Szobrok, emléktáblák, emlékművek

A településünk múltját dokumentáló szobrok, emléktáblák, emlékművek, kopjafás emlékhelyek, emlékoszlopok felsorolását, alkotói nevét, a 3. sz. *melléklet* tartalmazza.

/Ezen melléklet folytonos frissítése továbbra is célszerű!/
*

Nincs meghatározva, hogy a felsorolásban szereplő tárgyi értékek kataszterét ki / mely szervezet vezeti illetve tartja karban. Értékeink védelmében fontos ennek, jövőre nézve a meghatározása. A 2004-es koncepció melléklete az azóta megjelent *Mezőberényi Almanach* kézírata. Az *Almanach* adatbázisa az *MBER* helyismereti adatbázis része, amelyet az OSPKK Könyvtára honlapján elérhető.

A tárgyi emlékek vonatkozásában pl. az *Almanach* megjelenése óta nem történt újabb gyűjtés vagy áttekintés.

5.9 Természeti értékek

A város közigazgatási területén helyi és országos védettségű természeti értékeket egyaránt találhatunk.

Nyilvántartott, védett fák (3 db) a Vasútállomással szemben találhatók.

A természetvédelmi törvény értelmében védettség alá került a Vésztői úti szikes tó (Medvefejes-tó) és a kunhalmok. A legjellegzetesebb a Tücsök-halom, és az egykori Rókás-halom.

Helyi védettség alatt áll a

- Városi Liget,
- ritkaság a Kölcey utca 8. szám alatt található fekete-bodza fa,
- sárga erdei tulipán élőhelye a köztemető ravatalozó oldali bekötőútja mellett,
- nyúlánk sárma élőhelye: laposi kertek melletti ösgyep,
- 2 db kocsányos tölgy élőhelye: Főnix Orvosi Centrum udvara Petőfi u. 5.

14/2012.(III.27.) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű védett természeti területekről és természeti értékekről:

5.10 Testvérvárosi kapcsolatok

Mezőberény öt dokumentált testvérvárosi kapcsolattal rendelkezik:

Gronau - Németország (megállapodás aláírva: 1991. 04. 24.)

Münsingen - Németország (megállapodás aláírva: 1993. 05. 30.)

Guta – Szlovákia (megállapodás aláírva: 2001. 08. 10.)

Szováta - Románia (megállapodás aláírva: 2002. 08. 18.)

Csantavér- Szerbia (megállapodás aláírva: 2006. 08. 20.)

Mezőberény Város Önkormányzata hivatalosan 1991-ben kezdte testvérvárosi, illetve partnerkapcsolatainak kiépítését. A testvérvárosi, partnerkapcsolati megállapodások kulturális, sport, idegenforgalmi, szociális, gazdasági jellegű kapcsolatok megalapozására, kiépítésére, továbbfejlesztésére születtek. Főbb területei azonban a kultúra, a sport, oktatás és a gazdaság lehetőségének javítása. Írásos együttműködési megállapodás mind az öt településsel aláírásra került.

A testvérvárosi kapcsolat céljai között szerepel többek között a baráti, emberi kapcsolatok elmélyítése és kiszélesítése, a város lakosainak számára a kapcsolatépítés lehetőségének megteremtése, más kultúrák megismertetése és befogadása, jó és haladó tapasztalatok átvétele, nyelvtanulás. Emellett az önkormányzatok és önkormányzati intézmények, civil szervezetek közötti tapasztalatcsere útján a települések kölcsönös érdekei figyelembevételével elősegíteni azok fejlődését. Az együttműködés által megismerni egymás értékeit, kulturális hagyományait, helyi nemzetiségi szokásait.

Mezőberény Város Önkormányzata részéről a Humánügyi Bizottság illetve a Polgármesteri Hivatal nemzetközi kapcsolatokért felelős munkatársa koordinálja a városok közötti kapcsolattartást, kultúrák közötti kommunikációt. A szervező munkában az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ, a civil szervezetek, intézmények végeznek példaértékű tevékenységet.

5.11 Városi rendezvényterv

Évtizedes múltra tekint vissza a Városi rendezvényterv – közművelődési intézmény által történő – összeállítása. A rendezvényterv a városi honlap könnyen elérhető helyén található, így segítve a városban rendezvényt szervező intézményeket, egyházakat, civil szervezeteket. Jó esetben a megszervezendő esemény megtalálható a dokumentumban, ha nem, akkor is tájékozódhat a szervező az adott időpontban tervezett rendezvényről. természetesen az időpontütközések nem elkerülhetők, de arra érdemes figyelni, hogy az eseménynek különböző legyen a célcsoportja, és a rendezvények inkább erősítsék egymást. Ehhez a rendezőknek célszerű felvenni egymással a kapcsolatot.

A hosszú évek tapasztalata alapján a szervezők körültekintők, használják a dokumentumot, abban feltüntetik a tervezett programjaikat.

A rendezvényterv decemberben, januárban készül, adott hónapra pedig rendszeresen aktualizálásra kerül. További segítség a városi honlap *eseménynaptár* funkciója.

5.12 Turizmus

A koncepciónak a turizmus elképzeléseinek kidolgozása nem feladata, de a figyelembe kell venni a kölcsönös előnyöket, lehetőségeket. Lehetőség rejlik a Körös közelségében, a Hosszú-tó adottságaiban, a város vadász-, horgász-, lovas turisztikai vonzerejében, a szálláshelyek éttermek, étkezési lehetőségek gyarapodó kínálatában, a vendégfogadással foglalkozó vállalkozások gyarapodásában.

A vonzó programok, látnivalók kínálata, a kapcsolódási lehetőségek kínálata, a megfizethető, korrekt szállások, étkezési lehetőségek, a környék turisztikai vonzereje, a környező településekkel, vállalkozókkal való hatékony együttműködés sokat segíthet abban, hogy Mezőberény a Békés megyében a kirándulók, nyaralók számára érdekes cél lehessen.

A város honlapján található turisztikai információ, hasznossága azonban nem ismert.

A GYÜSZ-TE megkeresése új lendületet adott a városban már meglévő, elemeiben fellelhető turisztikai tevékenységnek. Vállalkozások, civil szervezetek, magánemberek foglalkoztak korábban is vendéglátással, különböző szolgáltatásokkal.

Szükség van a turisztikai tevékenységek összehangolására, együttműködésre, de a közös munkát gátolja – helyenként – a bizalmatlanság, az aggodalom saját érdekek sérülésétől. Mindenki tudja, együtt kellene, lehetne továbblépni, ugyanakkor nem világos: hogyan. Biztató, hogy történnek egyeztetések.

6. Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ tevékenysége

Mezőberény város közösségének és az ide látogatóknak kulturális ellátása könyvtári, muzeális gyűjteményi szolgáltatások és művelődésszervezés révén. Az OPS Kulturális Központ ennek érdekében nyilvános könyvtárat és muzeális gyűjteményt, valamint közművelődési intézményt működtet és természetvédelmi látogatóközpontot tart fenn; könyvtári, helytörténeti adatbázisokat működtet és aktualizál. Működteti a Civil Fejlesztő Központot. Kiadja Mezőberény város közéleti információs lapját, a Mezőberényi Hírmondót, végzi a város honlapjának tartalmi feltöltését és aktualizálását. Részt vesz a város rendezvényeinek lebonyolításában. Az OPS Kulturális Központ tevékenységét teljes politikai és egyházi/vallási semlegességgel végzi, pártokat, politikai szervezeteket nem támogat és nem rekeszt ki, együttműködik a történelmi egyházakkal.

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat, általános forgalmi adó törvény hatálya alá tartozik, általános szabályok szerint.

Egyéb tevékenységként az intézmény alapfeladata ellátásának sérelme nélkül, a tevékenységéhez használatba adott helyiségei, eszközei tartós és eseti bérbeadása.

6.1 Az intézmény alaptevékenységét szabályozó jogszabályok

2013. évi CCXVII. törvény egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról;

az 1997. évi CXL. számú törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről;

a 194/2000. (XI. 24.) számú Korm. rendelet a muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről;

58/2005. (IV. 4.) számú Korm. rendelet a kincstári vagyon kezeléséről, értékesítéséről és az e vagyonnal kapcsolatos egyéb kötelezettségekről;

6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet a könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről;

157/2000. (IX. 13.) Korm. rendelet a dokumentumvásárlási hozzájárulásról;

64/1999. (IV. 28.) Korm. rendelet a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről;

60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet a sajtótermékek kötelezpéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról;

a 20/1999. (XII. 26.) NKÖM rendelet a muzeális intézményekre vonatkozó szakfelügyelet rendjéről;

a 20/2002. (X. 4.) NKÖM rendelet a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról;

22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról;

4/2004. (II. 20.) NKÖM rendelet a helyi önkormányzatok könyvtári és közművelődési érdekeltségű támogatóiról;

14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet a könyvtári szakfelügyeletről;

1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról;

3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról;

7/1985. (IV. 26.) MM rendelet a könyvtári anyagok bejelentéséről;

6.2 Az intézmény alaptevékenységei szakfeladat szerinti besorolásban

1. 9105011	Közművelődési tevékenységek és támogatásuk
2. 9105021	Közművelődési intézmények, közösségi színterek működtetése
3. 9101211	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
4. 9101221	Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
5. 9101231	Könyvtári szolgáltatások
6. 9102011	Múzeumi, gyűjteményi tevékenység
7. 9102031	Múzeumi kiállítási tevékenység
8. 9102041	Múzeumi közművelődési, közösségkapcsolati tevékenység
9. 9104211	Védett természeti területek és természeti értékek bemutatása
10. 8411911	Nemzeti ünnepek programjai
11. 8411921	Kiemelt állami és önkormányzati rendezvények
12. 9329181	Mindenféle m.n.s. szabadidős szolgáltatás
13. 9329191	M.n.s. egyéb szórakoztatási tevékenység
14. 581400	Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása
15. 855931	Iskolarendszeren kívüli nem szakmai oktatás
16. 855932	Iskolarendszeren kívüli szakmai oktatás

17. 855933	Foglalkoztatást elősegítő képzések
18. 855934	Megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése
19. 855935	Szakmai továbbképzések
20. 855936	Kötelező felkészítő képzések
21. 855937	M.n.s. egyéb felnőttoktatás

Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ öt intézményegységben működik:

- OPSKK Művelődési Központja
- OPSKK Könyvtára
- OPSKK Muzeális Gyűjteménye
- OPSKK Madarak Háza Látogató - és Foglalkoztató Központja
- OPSKK Civil Fejlesztő Központja

A szakterületek szakmai önállóság mellett, a tevékenységeket összehangolva végzik munkájukat az Alapító Okiratban, a Szervezeti és Működési Szabályzatban megfogalmazottak szerint, éves munkaterv, rendezvényterv alapján.

6.3 Pályázati aktivitás

EU-s projektek 2011-2015: 100.855.263.- Ft

1. TÁMOP 3.2.3-09/2-2010-0022 Közösség-tudás-jövő informális tanulási programok fiatalok és hátrányos helyzetűek számára Mezőberényben (fenntartási időszak)

Támogatási összeg: 38.074.619.- Ft

2. TIOP1.2.3-11/1-2012-0251 Korszerű könyvtár=tudásbázis-közösségi tér-hozzáférés-egyenlő esélyek fenntartási időszak)

Támogatási összeg: 8.000.000.- Ft

3. TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0019 Kulturális szakemberek továbbképzése Békés megyében (konzorcium, folyamatban)

Támogatási összeg: 3.844.000.- Ft

4. TÁMOP-3.2.4.A-11/1-2012-0003 A mezőberényi városi könyvtár nem formális és informális szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében (fenntartási időszak)

Támogatási összeg: 27.110.097.- Ft

5. TÁMOP-3.2.13-2012/1-2012-0489 Óvodától a gimnáziumig-három nemzetiség szellemi örökségének nyomában (fenntartási időszak)

Támogatási összeg: 23.826.547.- Ft

NKA évente 300-550.000.- Ft/év támogatást nyújt 2-4 projekt megvalósításához.

Mezőberény városi pályázatok 300-500.000.- Ft/év forrást biztosít 8-10 közösségi, kulturális esemény megvalósításához.

Érdekeltségnövelő támogatás 600-1.000.000.- Ft/év plusz bevételt jelent a Kulturális Központ három szakterületén.

Egyéb támogatások 100-500.000 Ft/év, jellemzően nem pénzbeli segítség a helyi, térségi vállalkozásoktól. Az elnyert támogatások a pályázatokban meghatározott feladatok megvalósításával kapcsolatos kiadásokra fordítható.

6.4 Működési feltételek, szakmai tevékenység

Személyi feltételek

2015. január 1-jén a közalkalmazotti létszám 16 fő, 15,5 álláshelyen:

Közösségi művelődési osztály

4,5 fő a közművelődési szakember,

1 fő igazgató

1 fő osztályvető, általános igazgatóhelyettes

1,5 fő közművelődési szakember

1 fő középfokú végzettséggel

1 fő portás, recepció,

technikusi feladatokat is ellát a munkaidejében az intézményben és a városházán

Könyvtári, gyűjteményi osztály

1 fő könyvtáros osztályvezető

1 fő segédkönyvtáros

1 fő könyvtáros asszisztens

1 fő informatikus

1 fő etnográfus, szakmai vezető

1 fő üzemviteli területen

1 fő könyvtáros (az álláshely üres, a képviselő-testület döntése alapján zárólva)

Gazdasági, üzemviteli osztály

1 fő gazdaságvezető, osztályvezető

0,5 fő ügyviteli munkatárs

2 fő üzemviteli munkaterületen

Közfoglalkoztatás: 3 fő üzemviteli munkaterületen

Kulturális közfoglalkoztatás: 4 fő február 28-ig

Közösségi szolgálat: 30 fő

Önkéntes: 4 fő

Tárgyi feltételek

Az épületeink, a bútorzat egy része elhasznált, elavult, folyamatos karbantartást és felújítást igényelnek, igényelnének.

2014-ben elkészült:

- OPSKK Művelődési Központja lapostető felújítása,
- OPSKK Muzeális Gyűjtemény tetőfelújítása, külső vakolása, meszelése,
- OPSKK Muzeális Gyűjtemény udvari homlokzatának festési munkálatai,
- OPSKK Művelődési Központ földszinti férfi WC felújítása,
- OPSKK Civil Fejlesztő Központja beléptető rendszerének kialakítása.

Szakmai tevékenység

Rendszeresen működő csoportok:

Heti több alkalommal:

Mezőberényi Mazsorett Együttes
Tánciskola (január – április)
Orlai Színpad
Gerinctorna pilates elemekkel
Versenytánc csoport
Berény Táncegyüttes
Kis-Berényke Néptáncsoport

Heti egy alkalommal:

Népi Díszítőművészeti Szakkör
Foltvarró szakkör
Berényi Népdalkör
Jóga Klub
Kreatív kézműves kör – családi foglalkozások
Balett oktatás
Kulcs a számítógéphez

Havi egy alkalommal:

Cukorbeteg Klubja
Városi Nyugdíjas Klub
PATEX Nyugdíjas Klub

Havi rendszerességgel intézményünkben találkoznak:

Alföld Turista Egyesület
Baráti Egylet Mezőberényért
Városszépítő és Városvédő Egyesület
Mezőberényi Helytörténeti és Tájvédelmi Egyesület
Könyvtárpártoló Alapítvány

Kéthavonta

Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete Helyi Szervezete
Álláskeresés a neten foglalkozás

Negyedévente:

Bélyeggyűjtők köre

Heti rendszerességgű fogadóórák:

Falugazdász

Démász Információs Pont

Telenor

Rendszeresen megszervezett rendezvények, közösségi aktivitások:

A városi, megyei, országos rendezvények az 5.1 pontban kerültek bemutatásra

Kiállítások	8-12 alkalom/év
Színházi bemutató	3 alkalom/év
Múzeumi esték előadássorozat	8-10 alkalom/év
Mesélj nekem!	8-10 alkalom/év
Egészségügyi előadások	3-6 alkalom/év
Egyéb tájékoztató előadások	2-5 alkalom/év
Szép magyar beszéd, Kazinczy – verseny	1 alkalom/év
Petőfi versmondó verseny	1 alkalom/év
Könyvtárhasználati foglalkozás	3-6 alkalom/év
Civil szervezetek számára tudásmegosztás	1-3 alkalom/év
Tánciskola, táncvizsga	1 alkalom/év
Táncgála	1 alkalom/év
Évadzáró	1 alkalom/év
Börze és bolhapiac	3 alkalom/év
Színházbusz	4 alkalom/év
Tábor	1-3 alkalom/év
Mesetarisznya	1 alkalom/év
Múzeumpedagógiai foglalkozások	5-7 alkalom/év
Múzeumok őszi fesztiválja	4 alkalom/év
Kultúrházak éjjel nappal	1 alkalom/év
Egyéb előadások, könyvbemutatók	3-10 alkalom/év
Külső szervek rendezvényeinek lebonyolítása	10-12 alkalom/év
Könyvkiadás	1-3 alkalom/év

Képzések

A Kulturális Központ rendelkezik felnőttképzési nyilvántartási számmal. Elsősorban befogadja a külső oktatási intézmények, vállalkozások által szervezett képzéseknek, amelyekhez jól felszerelt helyiségeket biztosít.

2012-ben saját – alapfokú – számítástechnikai képzéseket szerveztünk a civil szervezetek tagjai, az érdeklődők számára. 2014-ben ismét sikeresen megszervezte a képzést.

Mutatók	2011	2012	2013	2014
Belfrakozott olvasók (fő)	1134	1091	909	1245
Műzeumi látogatók száma (fő)	4385	3672	3056	2249
Kulturális rendezvényeken résztvevők száma (fő)	186804	186485	143262	147896
Alkotó művelődési közösségek tagjainak (fő)	473	366	343	283

6.5 Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ SWOT elemzése

SWOT-analízis = saját adottságaink vizsgálata.

Az erősségek belső tényezők, azok a pozitív dolgok, amelyektől jól működik az intézmény.

Erősségek:

- Az OPSKK Művelődési Központja a város forgalmas, jól megközelíthető helyén található.
- Ismert, jó kihasználtságú közösségi tér.
- Érezhetően csökkenő, de stabil költségvetési háttér.
- Szerteágazó tevékenységi kör.
- Alacsony bérleti díjak, jegyárak.
- Jó bevételtermelő képesség (bérleti díjak, jegybevételek).
- Változatos programkínálat.
- Közismert eMagyarország Pont.
- A Humánügyi Bizottsággal, a fenntartó szakemberével szoros szakmai együttműködés.
- Aktív, jól működő helyi kapcsolatrendszer:
 - fenntartóval,
 - intézményekkel,
 - civil szervezetekkel,
 - vállalkozásokkal.
- Aktív, jól működő – megyei, regionális, országos – szakmai kapcsolatok.
- Felkészült szakemberekből álló törzsgárda.
- Folyamatos részvétel továbbképzéseken, megyei, országos szakmai tudásmegosztásokon.
- Megfelelő, javuló helyi, megyei marketing tevékenység:
 - saját honlap opskk.mezobereny.hu, megjelenés közösségi oldalakon.
 - a városi honlap www.mezobereny.hu szerkesztése intézményi feladat,
 - az intézmény adja ki a Mezőberényi Hírmondó című helyi lapot.
 - személyes kapcsolatok megyei sajtóval, rádiókkal.
- Több évtizedes rendezvények folytatása a hagyomány tiszteletben tartása mellett innovatívan.

- Az értékmegőrzés, - feltárás hatékonyan történik
 - pl.: <http://www.mezobereny.hu/s/hir/972/Telepulesi-Ertektar>

A gyengeségek olyan belső tényezők, amelyekről tudjuk, hogy nem működnek megfelelően, de mód van arra, hogy ezeket kijavítsuk.

Gyengeségek:

- Öt intézményegységben működik az intézmény.
- 3 épület „lelakott”, folyamatos külső, belső felújításra szorul.
 - Korszerűtlen elektromos rendszer.
 - Szakaszosan megújuló fény és hangtechnika.
 - Az akadálymentes bejutás és a házban belüli akadálymentes közlekedés nincs megoldva.
 - Bútorzat elavult.
- Humán erőforrás instabil.
- Leépítés, álláshely zárolás miatt a szakmai ajánlásnál alacsonyabb szakalkalmazotti létszám.
- Nagy a fluktuáció bizonyos szakterületeken.
- Gyengült a pályázati aktivitás, hatékonyság.
- Nincs helyi szakember utánpótlás.
- A közfoglalkoztatás esetleges.
- A kulturális közfoglalkoztatásban résztvevők feladat iránti elkötelezettsége alacsony.
- Az önkéntesek tevékenysége csak bizonyos területet fed le.
- Sok feladat elvégzésének minősége az adott szakember felkészültségén múlik, nehéz pótolni a távozó munkatársakat.

A lehetőségek külső tényezők, amelyekre nem lehetünk hatással, ám kedvező jellegük miatt, rájuk építve erősségeinket, kihasználhatjuk ezeket.

Lehetőségek:

- Ebben az évben készül új kulturális koncepció, a fejlesztési irányok előremutató meghatározása.
- Minőségirányítás bevezetése.
- Az LLL lehetőségeinek céltudatos kihasználása.
 - Idősek számára szervezett programok, tanfolyamok, közösségi alkalmak gyarapítása.
 - Pályázatok képzéseinek lebonyolítása.
 - „Hagyomány – érték – tudás” projektek lebonyolítása pl. kézműves technikák újratanulása, tanítása; nemzetiségek hagyományaira épülő események.
- Pályázati aktivitás erősítése (szempont munkatársak felvételénél).
- Az összevont intézményi lét (múzeum, könyvtár, művelődési ház) tudatosabb kihasználása.
- A turisztikai programkínálat továbbfejlesztése.
- A Petőfi kultusz tudatos erősítése (Orlai-Petőfi-Szendrey)
- A gyerekek több hetes nyári foglalkoztatásának megszervezése.

A veszélyek a befolyásunkon kívüli, kockázatot jelentő elemek.

Veszélyek:

- A közösségi művelődés állami finanszírozása elenyésző, a kulturális intézmény fenntartásához az önkormányzatnak jelentősen hozzá kell járulni.
- Az önkormányzat a közművelődési feladatellátását a számára legolcsóbb formában törekszik ellátni.
- A (100-nál kevesebb dolgozót foglalkoztató) közművelődési intézményben 2015-től megszűnik az önálló gazdálkodás.
- A kultúra finanszírozása az EU-ban a tagállamok belügye:
 - ebben a ciklusban nagyon kevés pályázat kiírására kerül sor, amelyben a közművelődési intézmények pályázhatnak.
- A nem teljes körűen kihasznált épületek hasznosítására hasonló tevékenységi körrel jelentkező szervezetek.
- Kevés és szerény minőségű városi turisztikai kínálat.

Mezőberényben az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ közösségi, művelődési és társadalmi szerepvállalása elfogadott. Nyitva tartásával, szolgáltatásaival rugalmasan alkalmazkodik a partnerek igényeihez, akik a szakemberek közreműködését igénybe veszik a rendezvényeik szervezésénél.

Az intézményegységek működtetése akkor hatékony, ha minél több feladat egy helyen valósul meg, de az ezáltal alacsony rendezvénykapacitásúvá váló épület hasznosítására vannak jelentkezők, akik akár az intézmény által is nyújtott szolgáltatásokat végeznék. Ez komoly szakmai kihívás a szakember gondokkal és alacsony állományi létszámmal működő intézménynek.

A minőségirányítás tudatos, szakszerű bevezetése lehetőséget teremt a használók igényeinek alaposabb megismerésére, ezáltal az intézményi feladatok újrafogalmazására.

A gazdasági önállóság elvesztése az eddigi rugalmas működésnek gátja lehet, új helyzet következik, amely a résztvevőktől kompromisszumkészséget igényel.

Jó munkaerő kiválasztással megerősödött, minőségében látványosan javult az intézmény marketingtevékenysége.

7. Összegző megállapítások

- Mezőberény kulturális ellátottsága a megye viszonylatában jónak mondható. Az önkormányzati intézmények mellett civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a város kulturális életében.
- Intézmények, civil szervezetek rendezvényeinek koordinálására – igény szerint – folyamatos.
- A városban működő művészeti csoportok, művelődési közösségek tevékenysége folyamatosan bemutatásra kerül saját és városi rendezvényeken. Mezőberényi jellegzetességgé nőtte ki magát a három nemzetiség motívumkincsét feldolgozó Díszítőművészeti Kör; a Berényi Népdalkör, a Mazsorett Együttes a Berény” Néptáncgyüttes, “ Leg a láb” Alapfokú Művészeti Iskola, a Mezőberényi Amatőr Művésztelep, az origami.

- A civil szervezetek jelentősége, aktivitása, forrásbevonó, érdekérvényesítő képessége, együttműködési készsége erősödik. Ezt a képviselő-testület döntései, a létesítmények, a szakemberek tanácsadása segítségnyújtása, együttműködése támogatja.
- A város naprakész, Mezőberény életét bemutató honlapot üzemeltet, amely jól segíti a városlakók, idelátogatók informálódást.
- Igényes, a város életének egy-egy jelentős eseményét, időszakát bemutató kiadványok kerülnek kiadásra, többnyire pályázati, önkormányzati támogatással.
- Az intézményeket megfelelő szakmai végzettségű vezetők irányítják. A dolgozók a feladat ellátásához szükséges szakmai kompetenciákkal rendelkeznek. Az ellátandó feladat és szakemberek száma éppen elégséges, a közmunka, kulturális közmunka nélkül egyes területek elvárt módon történő folyamatos üzemeltetése lehetetlen.
- A művészeti csoportok munkáját elismert szakmai vezetők irányítják. A csoportok képesek a megújulásra, az új kihívásoknak való megfelelésre.

8. Mezőberény város kulturális feladatai és lehetőségei

Az önkormányzat közművelődési feladatai

Az 1997. évi CXL. sz. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről az alábbiak szerint határozza meg a települési önkormányzatok közművelődési feladatait:

76. § (1) a települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

(2) Ennek formái különösen:

- a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felsőoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése,
- b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismerése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása,
- c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,
- d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása,
- e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése,
- f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,
- g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása,
- h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása

A törvény ajánlást tesz az önként vállalt feladatokra:

121. § (a) “közösségi kulturális hagyományok és értékek ápolásának, a művelődésre, társas életre szerveződő közösségek tevékenységének a lakosság életmódja javítását szolgáló kulturális célok megvalósításának támogatása”

121. § (b) “a művészeti intézmények továbbá a lakosság művészeti kezdeményezéseinek, önszerveződéseinek támogatása, a művészi alkotómunka feltételeinek javítása és a művészeti értékek létrehozásának, megőrzésének segítése.”

Mezőberény Város Önkormányzata 10/1999 (IV. 26.) MÖK. sz. rendeletében határozta meg, hogy a helyi társadalom művelődési érdekeinek és szükségleteinek figyelembevételével a felsoroltakból mit, milyen konkrét formában és mértékben lát el.

A közművelődési feladatokat az önkormányzat elsősorban az általa fenntartott közművelődési intézmény működtetésével látja el, az Orlai Petrics Soma Kulturális Központtal. A teendőkből részt vállalnak a nevelési, oktatási intézmények, a Városi Közszolgáltató Intézmény, a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálat, valamint a Polgármesteri Hivatal is.

2014-től a Humánügyi Bizottság által rendezvények és nemzetközi kapcsolatok támogatására évenként kiírásra kerülő pályázatok útján az önkormányzat továbbra is közvetlenül is támogatja a civil szervezetek, intézmények kulturális rendezvényeit.

A nemzetiségi önkormányzatok jellemzően a nemzetiségi egyesületekkel közösen szervezik önálló, vagy városi eseményekhez kapcsolódó eseményeiket.

9. A közművelődés finanszírozás alapelvei

Az Önkormányzat legalább az előző évben a közművelődésre fordított összeget és az új feladatok belépésével növelt összeget biztosítja évenként a költségvetés lehetőségének függvényében a közművelődési feladatok ellátására.

Biztosítja:

- az intézményfenntartás költségeit,
- a szakmai és kiegészítő munkaköröket betöltő munkatársak bérét, és bérjellegű kiadásait,
- a tevékenység ellátásának technikai, műszaki feltételeit,
- a kiemelt és az eseti feladatok tartalmi megvalósításához szükséges pénzeszközt,
- pályázatok kiírásával (a programfinanszírozás elvén) a civil szférában közművelődési feladatokat is ellátó, nem önkormányzati szervezetek támogatását,
- Érdekeltségnövelő támogatások önrészét, a pályázatok benyújtását.

10. Javaslatok Mezőberény város kulturális feladatai ellátására és lehetőségeinek kihasználására a 2015-től 2020-ig terjedő időszakban

Mezőberény Város Önkormányzata feladatának tartja:

- A város környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárását, megismertetését, a helyi művelődési szokások gondozását, gazdagítását.

- Kulturális (közművelődési, könyvtári, gyűjteményi) intézmény fenntartásával biztosítja
 - a társadalmi esélyegyenlőtlenség csökkentéséért az **LLL**, az iskolarendszeren kívül, öntevékeny, önképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási lehetőségeket,
 - a **közösségi művelődés** feltételeinek – programfinanszírozás - biztosításával elősegíti
 - az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetését, a befogadás elősegítését, az ünnepek kultúrájának gondozását,
 - az ismeretszerző, az amatőr alkotó művelődő közösségek működését,
 - a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítését,
 - a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítését,
 - a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez feltételeket, lehetőségeket biztosít.
- Az önszerveződő helyi közösségek, mint a **kulturális vidékfejlesztés** legfontosabb erőforrásának támogatását, mint az életminőség javításának eszközét, ezért
 - elismeri és támogatja mindazon civil szervezeteket, egyházakat, amelyek tevékenységükkel részt vállalnak a város kulturális életéből.
 - Megőrzi, ápolja a település néprajzi, helytörténeti, szellemi és tárgyi értékeit,
 - Kiemelten ápolja az Orlai és Petőfi hagyományokat (Petőfi kultuszt),
 - Forrásokat keres a Wenckheim-Fejérváry kastély 21. századi, korszerű, interaktív látogatóközponttá alakításához
 - Összehangolja és bővíti a város turisztikai kínálatát.
 - Értéktár Bizottságot hozott létre, hogy a helyi értékeket a Települési Értéktárban összegyűjtse, az utókor számára módon megőrizze.
 - Támogatja a Mezőberényi Amatőr Művésztelep megszervezését.
 - Értékként tartja számon az évenként megrendezésre kerülő városi rendezvények, a Berényi Napok rendezvénysorozat, a testvérvárosi kapcsolatok ápolását
- A **határon túli magyar kultúra** ápolása céljából szoros kulturális, közösségi kapcsolatot tart fenn testvérvárosaival.
- A **kulturális örökség digitalizálása** érdekében
 - nyilvános városi könyvtár fenntartásával biztosítja, hogy minden lakosa számára használható és elérhető szolgáltatást nyújtson, költségvetésében gondoskodik a dokumentum-állomány és információs háttér folyamatos fejlesztésének feltételeiről.
 - Erőforrást biztosít az OPSKK Könyvtárának már most közel 10000 rekordot tartalmazó MBER helyismereti adatbázisának folyamatos bővítésére, retrospektív és kurrens gondozására.
 - A Települési Értéktár anyagát digitálisan is dokumentálja.

- A **gyermekek, fiatalok** kulturált szabadidő eltöltéséhez, közösségi alkalmak, aktivitások biztosítását, önkéntesek, közösségi szolgálatot teljesítők fogadását, aktív kapcsolatot tart fenn a város oktatási intézményeivel.
- Ápolja a város kulturális, nemzetiségi természeti, épített és tárgyalkotó örökségét, **hagyományait**, ösztönzi azok bemutatását és újak teremtését, segíti az ezeket a célokat megfogalmazó szervezetek tevékenységét.
 - A településen és térségünkben élő, illetve elszármazott alkotóművészek, amatőr alkotók, mesteremberek munkáinak bemutatása
- A közösségi művelődési tevékenysége során kiemelten kezeli a **magyar nyelv ügyét**.

1. számú melléklet

Helyi védelem alatt álló épületek

szám	Utca	Házszám	Hrsz.	Megjegyzés
Egyházi Építészet				
	Fő út	25.	3527	Katolikus Templom
	Thököly utca	2.	1723	Hegedűs-kápolna, II. Ker. Ev. temető
	Kossuth tér	6.	983	I. Kerületi Német Egyház Parókia épülete
	Fő út	23.	3534	Katolikus Plébánia Hivatala
Középületek				
	Fő út	1-3.	3556	Wenckheim-Fehérváry kastély
	Kossuth tér	1.	1	Városháza
	Kossuth tér	11.	107	Berény Szálló
	Petőfi Sándor út	17-19	962/1	Órlai Petrics Soma Általános Iskola
	Fő út	14.	2420	Ipartestület
	Fő út	4.	993	Városi Könyvtár
	Fő út	4.	993	Városi Könyvtár
	Petőfi Sándor út	12.	13	Rendőrség épülete
	Petőfi Sándor út	14.	14	Petőfi Sándor Gimnázium Kollégium régi épülete
	Petőfi Sándor út	27.	949	Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat épülete
	Széchenyi utca	1.	1011	Orvosi centrum
	Luther utca	3.	1027	Berényi Süti FOOd Kft. épülete
	Vasút utca	42.	684	Vasútállomás épülete
Lakóházak				
	Árpád utca	5.	1244	
	Árpád utca	7.	1243	
	Deák Ferenc utca	79.	825	Népi klasszicista lakóépület
	Deák Ferenc utca	2.	1255	
	Fő út	10.	2422	
	Fő út	16.	2419	
	Gyomai út	8.	1030	
	Gyomai út	12.	1068/2	
	Hunyadi utca	1.	2375	
	Hunyadi utca	16.	2186	Előtornácos szlovák lakóház
	Madarász utca	21.	2195	Előtornácos oromfalas szlovák lakóház
	Madarász utca	63.	2256	Ulicskás ház
	Madarász utca 90.	90.	2059	Ulicskás ház
	Petőfi Sándor út	8.	5	Német nagygazda ház, szárazbejárós

	Petőfi Sándor út	24.	20	
	Petőfi Sándor út	29.	946	
	Petőfi Sándor út	28.	107	
	Petőfi Sándor út	30.	108	
	Petőfi Sándor út	31.	940, 941	
	Petőfi Sándor út	35.	935	
	Petőfi Sándor út	48.	125	
	Puskin utca	3.	1104	
	Puskin utca	12.	968	
	Puskin utca	17.	1118	
	Puskin utca	22.	963	
	Zrínyi sugárút	43.	2003	Petőfi homlokzatdísszel
Ipari Épületek				
43.	Csabai út	60/A	644	Bacsó-féle malom
44.	Vasút utca	38.	813	Kiss-féle malom
Egyéb épületek				
45.	Luther Márton utca	10.	1250	Magtár
46..	Luther tér	3.	2411	II. Kerületi Egyház magtár épülete

2. számú melléklet:

ALKOTÁSOK, EMLÉKMŰVEK

1. Alkotó: Szőke József
Alkotás: **Mezőberényi német kitelepítettek emlékműve**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: A fekete gránitból készült emlékmű, az I. kerületi német evangélikus templom Délkeleti részén, a Kossuth téren került felállításra, 2002. augusztus 19-én.

2. Alkotó: Borsos Miklós
Alkotás: **Petőfi Emlékkönyvtár**
(dombormű)

MEGJEGYZÉS: Az alkotás a Városi Könyvtár épületében található. A domborművet Mezőberény újratervezésének 250. évfordulója alkalmából 1973-ban állították.

3. Alkotó: Ponicsán Ádám
Alkotás: **Petőfi Sándor**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: Az egykori körösi rév helyén, a mai híd mellett áll az emlékmű, felirata: ITT VOLT A RÉGI RÉV, AHOL 1849. JÚLIUS 18-ÁN PETŐFI SÁNDOR ÁTKELT A KÖRÖSÖN, HOGY BEM TÁBORNOK ERDÉLYI SEREGÉHEZ CSATLAKOZZÉK. "EKKOR HAGYTA EL KÖLTŐNK ÖRÖKRE ÁBRÁNDJAINAK HAZÁJÁT, AZ ÁLTALA SOKSZOR MEGÉNEKELT ALFÖLDET ..." (ORLAI) ÁLLÍTOTTA A MEZŐBERÉNYI HAGYOMÁNYKUTATÓ KÖR IFJÚSÁGA JÚLIUS 31-ÉN.

4. Alkotó: Széri Varga Géza.
Alkotás: **Testvérvárosok emlékköve**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: Az emlékmű a Fortuna téren található, oldalán a testvérvárosokra utaló táblákkal. Az emlékmű avatása 1996. augusztus 20-án volt.

5. Alkotó: Vass Viktor
Alkotás: **Világháborús emlékmű**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: Az emlékmű a Városháza előtt, a Kossuth téren áll. Eredeti formájában egy 7 m magas fehér kőoszlop, a tetején nyitott szárnyú bronz turul, az oszlop tövében a talapzaton egy bekötött fejű, jobbán fegyvert tartó, ércből öntött honvéd áll. A turul az idők folyamán lekerült, majd ismét visszakerült az oszlopra. A hősi halottak névsorát kiegészítették a második világháborúban elesettek és a deportálás idején elhunytak (az 53 elhunyt neve az emlékmű talapzatán elhelyezett emléktáblán) nevével. Az emlékművet 1928 július 1-jén leplezte le József fh. "A mű jellemzése: lépcsőzetes posztamensből emelkedik ki az obeliszk, melynek mindegyik oldalán az elesett hősök neve olvasható. Az obeliszk gömbben végződik és rajta az elrepülő Turul-madár. Az obeliszk előtt széles posztamensen kontrapoztos szituációban, sebesülése ellenére is büszkén, felemelt fejjel, bátor tekintettel áll a sebesült katona. Bal kezében az ország címere, jobb kezében a földre eresztett fegyvere." (Bartóki József: A világháborús emlékműről = MH. Mezőberény, 2001. aug. p. 11.).

(Irodalom: Alföldi Függetlenség 1928. évi 45. sz. Bonyhai Mihály: Mezőberény monográfiája. Mezőberény 1933-34. p. 83-85.p. 281-294. ; Kisváros1989. szeptember. Mezőberényi Hírmondó 1993. augusztus. Mezőberényi Hírmondó 2001. augusztus)

6. Alkotás: **Zsidó emlékmű**
(emlékmű)

MEGJEGYZÉS: "Az emlékfalat Dr. Szegő György édesapja (Dr. Szegő István) 1946-ban állíttatta." (Az emberek hallgattak, csak a kövek, a temetők beszéltek = MH. Mezőberény, 1999. jún. p. 12. ékezés = MH. Mezőberény, 1999. júl. p. 6.) Emlékműavatató beszédet Dr. Szegő István, mezőberényi orvos mondott: "A halottaknak emlékezetéül, és azoknak, akik jönni fognak, figyelmeztetésül." Szegő György könyvében az avatás időpontjaként 1947 szerepel (Szegő György: Két ima egy Istenhez. Bp. 1999. p. 318.). Az emlékmű felirata: IFJAINKNAK ÉS ÖREGJEINKNEK, ISTEN SZENT NEVE MÁRTÍRJAINAK NEVEI EZEK, AKIKET 1944-BEN MEGÖLTEK, MEGFOJTOTTAK, VAGY TŰZBEN PUSZTÍTOTTAK EL. EMLÉKEZZÉK MEG RÓLUK AKI SZÁMONTARTJA AZ ÁRTATLANUL KIONTOTT VÉRT. Az emlékfalon 151 név olvasható: a 153 elhurcolt mezőberényi zsidó emberből ketten menekültek meg (Dr. Szegő György és Korda János). Az emlékmű az Orlai Petrics Soma Gyűjtemény udvarán áll.

7. Alkotás: **1956-os emlékmű**

Helye: Városi köztemető

Felirat: 1956. október 23.

Áldozatok emléke örökké megmarad.

Borgula András H alhadnagy

Harmati Imre R szakaszvezető

Kemény Pál H főhadnagy

Kolozsi István egyetemista

Majdán György földműves

Tőkei Ferenc vasúti tiszt

E tábla hirdesse forradalmunk tiszta győzelmét

8. Alkotás: **1945. január 6-án elhurcolt 563 személy emlékére**

Alkotó: Udvardi Anikó

Helye: I. ker. Evangélikus Egyházközség templomkertje

Felirat: 1945. január 6-án elvittek 563 személyt

Elhunyt: 53 személy

Hazatért: 510 személy

Hatalmas dolgot cselekedett velünk az Úr (Zsolt. 126, 3)

Avatásának időpontja: 2004. augusztus 1.

EMLÉKTÁBLÁK

1. **Bonyhay Benjámín**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Rendőrőrs épületének falán található, felirata: E HÁZ HELYÉN ÁLLT PETŐFI SÁNDOR NAGY BARÁTJA ÉS PÁRTFOGÓJA: BONYHAY BENJÁMIN (1805-1885) HÁZA

EMLÉKEZETÜL 1973. MÁRCIUS 15-ÉN MEZŐBERÉNY IFJÚSÁGA.

2. **Centenárium**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: 1848-1948, a tábla a Városháza falán található.

3. **Deportáltak, Málenyikij robot, németek.**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az I. kerületi evangélikus egyházközség templomában található, felirata:
"ÉLETEM IDEJE KEZEDBEN VAN" ZSOLT. 31, 16
1941-1945 1945-1949 AZOK EMLÉKÉRE, AKIKET HIÁBA VÁRTUNK VISSZA.
1941-1946 I. KERÜLETI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ KÖZSÉG 1987.

4. Evangélikus gimnázium
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Petőfi Sándor Művelődési Központ előcsarnokában található: EZEN A HELYEN ÁLLT AZ AZ ÉPÜLET, AMELYBEN BÉKÉS MEGYE ELSŐ EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUMA MŰKÖDÖTT 1802-1834 KÖZÖTT
BARÁTI EGYLET MEZŐBERÉNYÉRT 1992.

5. Fejérváry Miklósné.
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A római katolikus templom (Fő út) építetőjének emléktáblája a templom falán található:
ÉPÍTETTE FEJÉRVÁRY MIKLÓSNÉ SZ. KÁRÁSZ KAROLINA ÖNAGYSÁGA 1886-IK ÉVÉBEN.

6. Földgáz
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az Orlai Petrics Soma Általános Iskola külső falán található, felirata:
EMLEKTÁBLA EBBEN AZ ISKOLÁBAN LOBBANT LÁNGRA A FÖLDGÁZ 1981. OKTÓBER 22-ÉN
DÉGÁZ IGAZGATÓSÁGA MEZŐBERÉNY TANÁCSA

7. Független Kisgazdapárt
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Luther utca elején, a volt Patex Kultúrház falán található: ÖRÖK EMLÉKÜL NÉVADÓINKNAK BARTOLF MÁRTON KISGAZDA SCHULTZ JÓZSEF KISGAZDA FILÓ SAMU FÖLDMUNKÁS SZABÓ ÁRPÁD POLGÁRI ISKOLAI IGAZGATÓ 1930-1990
FÜGGETLEN KISGAZDA FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRT
AZ IGAZAK EMLÉKE ÁLDOTT.

8. Hősi halottak
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az Orlai Petrics Soma Általános Iskola épületében található, felirata:
ISKOLÁNKAT VÉGZETT, ÉS A HAZÁÉRT MEGHALTAK EMLÉKÉRE 1914 1918 BALOGH BERTALAN, BALOGH BÉLA, BALOGH FERENC, VÉSZTŐ, T. BALOGH SÁNDOR, BÁCSI LAJOS, GYOMA, BERNSTEIN JÁNOS, GYOMA, BIRÓ SÁNDOR, SZEGHALOM, BRAUN MÁRTON, BRAUN MIHÁLY, BRÜCHER GYÖRGY, EILER ÁDÁM, EILER ÁDÁM, GYOMA, HAJDU ELEK, K-TARCSA, HOFFMANN GYÖRGY, KAISER MÁRTON, KÁLISCH JÓZSEF, KEMÉNY KÁROLY, KLEIN ÁDÁM, KOMLÓDI GYÖRGY, KRISZT PÉTER, LÉDIG JÓZSEF, MAÁSZ ÁDÁM, OLÁH JÁNOS, GYOMA, PANGERT MÁRTON, RIGÓ GYULA, RÜCK MIHÁLY, SPIESZ MIHÁLY, SZEKERES ISTVÁN, SZENTESI KÁROLY, K-TARCSA, TÖRÖK GYULA, SZEGHALOM, WEISZ LAJOS ÉMELTE A POLGÁRI ISKOLA TANÁRI KARA ÉS IFJÚSÁGA
1928. MÁJUS HÓ 20.

9. A közművelődésért

(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Petőfi Sándor Művelődési Központ előcsarnokában található: A KÖZMŰVELŐDÉSÉRT A KULTURÁLIS MINISZTERIUM, AZ ORSZÁGOS KÖZMŰVELŐDÉSI TANÁCS, AZ ÁLLAMI IFJÚSÁGI BIZOTTSÁG, A BÉKÉS MEGYEI TANÁCS, A MEZŐBERÉNYI NAGYKÖZSÉGI TANÁCS, A MEZŐBERÉNYI ÜZEMEK, SZÖVETKEZETEK, INTÉZMÉNYEK ÉS A NAGYKÖZSÉG LAKOSSÁGÁNAK ANYAGI TÁMOGATÁSÁVAL ÉPÜLT 1978.

10. Lux Jakab
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Petőfi S. utca 3. sz. alatti ház falán található, 1965. augusztus 20-án avatták. Felirata: A GYÓGYSZERTÁR HELYÉN ÁLLT AZ AZ ÉPÜLET, MELYBEN DR. LUX JAKAB 1848-49-ES SZABADSÁGHARC ORVOS-FŐHADNAGYA, MEZŐBERÉNYI KÖZSÉGI ORVOS, A BÉKÉS MEGYEI ORVOS-GYÓGYSZERÉSZ EGYLET ELSŐ ELNÖKE. 1822-1876. EMLÉKÜL A MEZŐBERÉNYI I. KER. VÖRÖSKERESZT.

11. Millecentenárium
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Városháza falán található, felirata a következő:
A MILLECENTENÁRIUM EMLÉKÉRE ÁLLÍTOTTA MEZŐBERÉNY VÁROS KÉPVISELŐ-TESTÜLETE ÉS A BARÁTI EGYLET MEZŐBERÉNYÉRT EGYESÜLET 1996. AUGUSZTUS 19-ÉN.

12.. Millenniumi Emléktábla
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A tábla közepén a jogar látható, melyet körülölel a következő felirat: "Magyar Millennium 2000", a tábla alján: MEZŐBERÉNY VÁROS POLGÁRAI. A tábla a Megyei Millenniumi Bizottság és Mezőberény Város Önkormányzata közös finanszírozásából állíttatott. A Millenniumi Emléktáblát Cservenák Pál Miklós és Szekeres Józsefné leplezték le 2000. március 15-én.

13. Molnár Miklós
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Molnár Miklós Városi Sportcsarnok bejárata melletti falsíkon került elhelyezésre 1998-ban. Az alkotó: Udvardy Anikó szobrászművész. Felirata: MOLNÁR MIKLÓS (1934-1983) TESTNEVELŐ, EDZŐ

14. Német óvoda, Első kisdédóvó, Óvoda
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A Luther utcai óvoda homlokzatán található emléktábla felirata: 1896 ÓTA MŰKÖDIK EBBEN AZ ÉPÜLETBEN A NÉMET ÓVODA, MELYNEK ELŐDJE VÁROSUNK ELSŐ KISDEDÓVÓJA VOLT. A VÁROS ÚJRATELEPÍTÉSÉNEK 275. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL ÁLLÍTOTTA A NÉMET KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A NÉMET HAGYOMÁNYÁPOLÓ EGYESÜLET 1998.

SEIT 1896 ARBEITET DER DEUTSCHE KINDERGARTEN IN DIESEM GEBÄUDE, DESSEN VORGÄNGER DER ERSTE KINDERGARTEN UNSERER STADT WAR. AUS ANLASS DER 275-STEN JAHRESWENDE DER ANSIEDLUNG DER STADT STELLTEN DIE DEUTSCHE MINDERHEITENSELBSTVERWALTUNG UND DER VEREIN ZUR PFLEGE DER DEUTSCHEN TRADITIONEN 1998.

15. Névadó emléktábla a korábbi Luther úti tagóvoda déli homlokzatán

Felirat: (Német és magyar nyelven.) "Széchenyi István Német Nemzetiségi Tagóvoda

Mezőberény, 2005. október 15. Mezőberényi Német Kisebbségi Önkormányzat
Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesület "

16. Ókerti iskola emléktáblája
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az Ókerti iskola falán 2000. október 14-én elhelyezett emléktábla felirata:
OKTATÁSTÖRTÉNETI EMLÉK EZ AZ ÉPÜLET ISKOLÁNAK ÉPÜLT ÉS 1927-1976-IG MINT
ISKOLA MŰKÖDÖTT. 1943-44-BEN ITT VOLT ELŐSZÖR MEZŐBERÉNYBEN 7. ÉS 8.
OSZTÁLYOS OKTATÁS.
EMLÉKÜL AZ 1943 ÉS 44-BEN VÉGZETT OSZTÁLY TANULÓI ÉS MEZŐBERÉNY
ÖNKORMÁNYZATA. 2000.

17. Orlai Petrics Soma szülőháza
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A Városháza falán található. Az 1974. október 5-én avatott emléktábla felirata: ORLAI
PETRICS SOMA (1822-1880) FESTŐMŰVÉSZNEK A MAGYAR TÖRTÉNELMI FESTÉSZET
ÚTTÖRŐ MESTERÉNEK EMLÉKÉRE.

18. Petőfi Sándor
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Városháza falán található, felirata: PETŐFI, INNEN RAGADOTT A
VÉGZET HARCZOK TERÉN KERESNI DICSŐSÉGET. INNEN TÁVOZVA ÉRT UTOL HALÁLOD.
S LELET HALÁLBAN HALHATATLANSÁGOT. KEGYELETÜL: 1899 ÉVI JÚLIUS HÓ 30-IKÁN.
BÉKÉSVÁRMEGYE KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLETE.

19. Petrics Sámuelné, Csipkár Pál
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a II. ker. ev. templom oldalán található: E TEMPLOMHOZ
TARTOZOTT ÓTEMETŐBEN NYUGOSZNAK PETRICS SÁMUEL NÉ ORLAY-PETRICS SOMA
ÉDESANYJA, PETŐFI NAGYNÉNJE ÉS CSIPKÁR PÁL AKI PETŐFIT SEGESVÁRI ÚTJÁRA
ELKÍSÉRTE.

20. Polgári iskola
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az Orlai Petrics Soma Általános Iskola épületének külső falán található,
felirata: EMLÉKTÁBLA A MEZŐBERÉNYI ÁLLAMI POLGÁRI FIÚ ÉS LEÁNYISKOLA
ALAPÍTÁSÁNAK 100. ÉVFORDULÓJÁRA.
ÁLLÍTOTTA: 1995. OKT. 21.-ÉN A 2. SZ. ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS A BARÁTI EGYLET
MEZŐBERÉNYÉRT.

21. Szabó Árpád
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla az Orlai Petrics Soma Általános Iskola épületében található, felirata:
SZABÓ ÁRPÁD 1878-1948 AZ EGYKORI POLGÁRI ISKOLAI IGAZGATÓ ÉS

FÖLDMŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTER, A MEZŐBERÉNYI KÖZSÉGI KÉPVISELŐ-TESTÜLET
HALADÓ SZELLEMŰ TAGJÁNAK EMLÉKÉRE.
ÁLLÍTOTTA: BARÁTI EGYLET MEZŐBERÉNYÉRT 1988.

- 22. Tudós Kemény Pál, Kemény Pál, "Tudós" Kemény Pál.**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Luther Márton tér 13. sz. alatti épület falán található. Felirata: E HÁZBAN (ISKOLÁBAN) VENDÉGESKEDETT TÖBB ALKALOMMAL PETŐFI SÁNDOR TUDÓS KEMÉNY PÁL BARÁTJÁNÁL. EMLÉKEZETŰL 1973. MÁRCIUS 15-ÉN MEZŐBERÉNY IFJÚSÁGA.

- 23. Skolka András**
(emléktábla)

Alkotó: Udvardi Anikó (Az emléktáblát "befoglaló"- pódiumos alépitményű- edikulát Széri Varga Géza tervezte.)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a II. kerületi Evangélikus Egyházközség templom udvarán található
Felirata: SKOLKA ANDRÁS, A TISZÁNTÚL ELSŐ EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUMA ÉS ALAPÍTÓ IGAZGATÓJA EMLÉKÉRE 1802-2002

- 24. Adorján György**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Jeszenszky utca 21. sz. alatt található.

Felirata: EBBEN AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT ADORJÁN GYÖRGY KÁNTORTANÍTÓ 1896-1976. SZERETETT EGYHÁZÁT, ORGONÁJÁT 60 ÉVEN ÁT SZOLGÁLTA.
EMLEKŰL ÁLLÍTTATTA II. KERÜLETI EV. EGYHÁZKÖZSÉG

- 25. Széchenyi terv**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Békési út 2. sz. épület falán található

Felirata: EZ A BERUHÁZÁS A SZÉCHENYI TERV KERETÉBEN A GAZDASÁGI MINISZTERIUM LAKÁS CÉLRA BIZTOSÍTOTT ELŐIRÁNYZATAIBÓL FOLYÓSÍTOTT 100 MILLIÓ FT. ÖSSZEGŰ TÁMOGATÁSÁVAL 2001. OKTÓBER 30-ÁN VALÓSULT MEG.

- 26. Széchenyi terv**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: Az emléktábla a Békési út 1. sz. épületén található

Felirata: EZ A BERUHÁZÁS A SZÉCHENYI TERV KERETÉBEN AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSÚ BÉRLAKÁS PROGRAM ELŐIRÁNYZATÁBÓL NYÚJTOTT 112 MILLIÓ FT. ÖSSZEGŰ ÁLLAMI TÁMOGATÁSSAL 2002. ÁPRILIS 30-ÁN VALÓSULT MEG.

- 27. Széchenyi terv**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS:

Felirata: BÉKÉSI ÚT 5 ÉS BÉKÉSI ÚT 9-11. SZ. ALATTI ÉPÜLET A SZÉCHENYI TERV KERETÉBEN A GAZDASÁGI MINISZTERIUM 226 M FT TÁMOGATÁSÁVAL LÉTESÜLT
2003. JÚLIUS 31

- 28. Kálmán István**
(emléktábla)

MEGJEGYZÉS: A domborművel ellátott emléktábla a Kálmán Fürdő területén került felállításra 2005. augusztus 20-án.

Felirata: A település első, versenysportra is alkalmas medencéjét KÁLMÁN ISTVÁN (1894- 1972) 1932 és 1935 között építette, helyi vállalkozók és önkéntes segítők közreműködésével. A strandfürdőt 2005-ben Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete, a Békés Megyei Területfejlesztési Tanács támogatásával újíttotta fel. Alapítójának emlékére a Képviselő-testület döntése alapján a létesítmény, ezentúl a KÁLMÁN FÜRDŐ nevet viseli.

A névadást kezdeményezte és az emléktáblát állította: a Mezőberényi Városszépítő és Városvédő Egyesület. 2005. augusztus 20.

ÉPÜLETEK

1.

I. kerületi evangélikus templom, német templom.
(épület, templom)

MEGJEGYZÉS: Az 1789-ben épült templom 23 méter hosszú, 15 m széles és 8 m magas. Tornya 26 méteres. Itt található Orlai Petrics Soma Engedjétek hozzám a kisdedeket c. oltárképe, melyet 1854-ben festett.

2.

II. kerületi evangélikus templom, szlovák templom, tót templom.
(épület, templom)

MEGJEGYZÉS: "Az első templom. Az itteni szlovákok mindjárt a mai helyükre való elhelyezkedés után felépítették maguknak az Isten templomát" (1722-23 körül). A második, az 1741-ben épült templom helyébe Mária Terézia királynő 1768. április 27-én kelt engedélye alapján egy újat építettek, amely 1791-ig állott fent. A II. kerületi evangélikus egyháznak a ma is fennálló negyedik temploma "...építésének kezdete az Úr 1792. évére esik...Ezt az új, gyönyörű templomot az Úr 1797. esztendejében az első ádventi vasárnapon ünnepélyesen felszentelték és a nyilvános istentiszteletek számára átadták." (Dr. Novákné Plesovszki Zsuzsanna: Id. Jeszenszky Károly és műve. Mezőberény, 2003. p. 37-40.) A mai orgonájukat 1854-ben szerezték be Luther Márton születésének 400. évfordulója emlékére. (Bonyhai: Mezőberény monográfiája. Mezőberény, 1933-34.). "A templom 1792-97-ben épült, barokk stílusban, hossza 31,50 m, szélessége 18,00 m, a hajó gerincmagassága 21,00 m torony 51,00 m magas." (Bartóki József: A mezőberényi szlovák evangélikus templom. Mezőberény, 1993.).

3.

Kálmán-fürdő, Strand, Városi Strand.
(strand, fürdő)

MEGJEGYZÉS: 1930 elején Kálmán István vállalkozó elkészítette a Margit-szigeti uszoda mását. A munkálatokhoz a község is hozzájárult. 1943 őszén országos úszóversenyt is rendeztek itt az akkori magyar úszósport nagyjai részvételével. A medence vasbetonból készült, a kivitelezést a Schäfer-Köhler cég végezte. (A múlt nyomában...Beszélgetés Kálmán Lajossal = MH., Mezőberény, 2000. okt. p. 6.). Felújítva, korszerűsítve: 2010.július 7.

4.

Magyar Király Szálloda, Szabadság Szálló, Berény Szálló
(épület)

MEGJEGYZÉS: A Magyar Király Szálloda 1886-1887-ben épült Piltz András és Pilisi Márton adatszolgáltatása szerint (Bonyhai: Mezőberény monográfiája. Mezőberény, 1933-34.). Felújítva, korszerűsítve: 2011

5.

MÁV állomásépület, vasútállomás
(épület)

MEGJEGYZÉS: A Mezőberényen keresztülhaladó vasútvonal 1858-ban épült az osztrák Staats Eisenbahn Gesellschaft által.

6.

Polgári fiú- és leányiskola, Polgári Iskola
(épület)

MEGJEGYZÉS: A Petőfi úton lévő iskolaépület felépítése (1908. nov.) Szabó Árpád nyugalmazott iskolaigazgató és Jeszenszky Károly evangélikus lelkész buzgólkodásának köszönhető. (Az iskola 1895. szeptemberében nyílt meg a Széchenyi utcában).

7.

Református templom
(épület, templom)

MEGJEGYZÉS: A mostani templom 1784-ben épült először, de 1874-ben a villám belecsapott és leégett. A következő évben újra felépítették, s 1896-ban egy orgonát szereltek fel benne. (Bonyhai: Mezőberény monográfiája. 1933-34. p. 120.).

8.

Római katolikus templom, Katolikus templom.
(épület, templom)

MEGJEGYZÉS: A jelenleg is álló templom 1886-ban épült.

9.

Városháza
(épület)

MEGJEGYZÉS: A mai épület helyén állt Orlai Petrics Soma festőművész háza, ahol Petőfi is vendégeskedett. Az 1358 és 1359-es hsz., 1179 nöl területen Back Nándor tervező elképzelései alapján, Dékány András és társa, Gombos Imre építkezési vállalkozók kivitelezésében valósult meg az impozáns épület. A tanulmánytervek 1899 augusztusában kerültek az előljáróság elé, elfogadásukat a Mezőberényi Mérnöki Hivatal pecsétje is igazolja. A kiviteli tervek 1900. március 24-én érkeztek a vármegyéhez engedélyeztetésre. Az építési munkák 1901 őszén fejeződtek be. Az eredeti költségvetés - 58.145,79 Ft - helyett az építkezés végsummlája 71.244,96 Ft lett, melyhez még 1108,4 Ft pótmunka társult még. A klasszicista stílusjegyeket magán hordozó, kétszintes épület főhomlokzata 26,45 m, a Petőfi utcai szárny 36,1 m, a Békési út felőli szárny 20,2 m hosszú. A földszinten a különféle irodák kaptak helyet, az emeleten alakították ki a 108 m²-es, exkluzív közgyűlési termet, valamint a 45,35 m²-es kis tanácsstermet. (Szekeres András: Egy évszázada jelkép = Békés Megyei Hírlap, LVI. évf. 191. sz., 200)